

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

**НАУКОВА І НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
У 2014 РОЦІ**

Кам'янець-Подільський
2015

УДК 001.8:378(477.43)(082)
ББК 72.4+74.584(4Укр)738.1
НЗ4

Друкується за ухвалою вченої ради Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка,
протокол № 2 від 26 лютого 2015 року

Укладачі:

І. М. Конет, доктор фізико-математичних наук, професор,
проректор з наукової роботи,

В. С. Кшевецький, кандидат філологічних наук, доцент,
керівник відділу наукової роботи і міжнародних зв'язків.

**Наукова і науково-технічна діяльність Кам'янець-Подільського національного
НЗ4 університету імені Івана Огієнка у 2014 році** / уклад.: І. М. Конет, В. С. Кшевецький. — Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2015. — 55 с.

Висвітлено основні досягнення викладачів і співробітників університету у науковій і науково-технічній діяльності за 2014 рік. Подано перелік основних публікацій (монографій, історичних нарисів, навчально-методичних посібників, методичних розробок).

УДК 001.8:378(477.43)(082)
ББК 72.4+74.584(4Укр)738.1

ЗМІСТ

I.	Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності університету	4
II.	Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і гуманітарних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня ...	5
III.	Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки.....	7
IV.	Розробки, які впроваджено у 2014 році за межами ВНЗ або НУ (відповідно до таблиці):	12
V.	Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок	13
VI.	Список основних наукових праць, опублікованих та підготовлених до друку у 2014 році у зарубіжних виданнях з імпаکت-фактором	13
VII.	Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених	13
VIII.	Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками	15
IX.	Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями	18
X.	Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами національної академії наук України та національних галузевих академій наук	24
XI.	Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або київською міською державною адміністрацією та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб.....	25
XII.	Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.....	26
XIII.	Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів	28
XIV.	Розвиток матеріально-технічної бази досліджень	40
XV.	Заклучна частина	41
XVI.	Наукові школи	41
XVII.	Додатки.....	44
	Список основних публікацій науково-педагогічних працівників університету	46
	Монографії, історичні нариси	46
	Навчально-методичні посібники	48
	Методичні розробки	53

І. УЗАГАЛЬНЕНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УНІВЕРСИТЕТУ

Коротка довідка про університет:

Кам'янець-Подільський університет заснований у 1918 р. З 2008 р. має статус національного і носить ім'я Івана Огієнка. В університеті функціонують 9 факультетів, 40 кафедр, редакційно-видавничий відділ, 18 наукових шкіл, 12 науково-дослідних центрів, 26 науково-дослідних лабораторій. Університет входить до Євразійської та Міжнародної асоціації університетів, є співзасновником Консорціуму Варшавського й українських університетів.

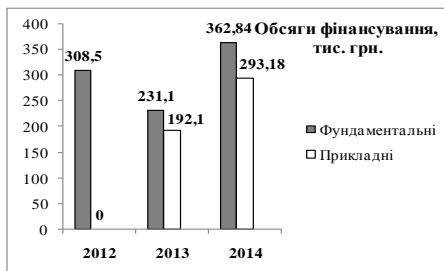
Основні пріоритетні напрями наукової діяльності вищого навчального закладу:

Проблеми демографічної політики, розвитку людського потенціалу й формування громадянського суспільства; збереження навколишнього середовища (довкілля) та сталий розвиток; нові комп'ютерні засоби та технології інформатизації суспільства; нові речовини і матеріали.

Науково-педагогічні кадри:

Чисельність науково-педагогічних кадрів у 2012 році – 577, з них 41 доктор наук і 308 кандидатів наук; у 2013 році – 585, з них 43 доктори наук, 329 кандидатів наук; у 2014 році – 562, з них 32 доктори наук, 321 кандидат наук. У 2014 р. науково-педагогічними працівниками університету захищено 41 кандидатську дисертацію, 2 викладачі отримали вчене звання професора, 14 – доцента. 132 викладачі здійснили підвищення кваліфікації шляхом стажування і навчання на курсах підвищення кваліфікації.

Кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні три роки:

Категорії робіт	2011		2012		2013		2014	
	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.	к-сть од.	тис. грн.
Фундаментальні	3	285,9	3	308,5	1	231,1	1	362,84
Прикладні			-	-	2	2192,1	2	293,18

Кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій, кількість захищених дисертацій:

Наказом МОНУ від 10.10.2013 р. № 1411 у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка строком на 3 роки утворено спеціалізовану вчену раду К 71.053.01 з правом прийняття до розгляду і проведення захисту дисер-

тації на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.01 – історія України.

У 2014 році в спеціалізованій вченій раді університету відбувся захист 3 кандидатських дисертацій.

Найвагоміші результати фундаментальних досліджень та прикладних досліджень і розробок:

Педагог-фізик XXI века. Основы формирования профессиональной компетентности / П.С. Атаманчук, К.Г. Никифоров, А.А. Губанова, Н.Л. Мыслинская. – Калуга ; Каменец-Подольский : Издательство КГУ им. К.Э. Циолковского, 2014. – 268 с.

Монографія присвячена розгляду теоретичних і методологічних основ формування ключових компетентностей з фізики в рамках рівневої педагогічної освіти. Проведено детальний аналіз проблем та перспективи розвитку рівневої фізичної освіти в Росії і Україні. Наводиться історичний нарис тенденцій розвитку вищої освіти; досліджуються особливості введення рівневої професійної освіти в Росії в 1990-і рр. і досвід багаторівневої підготовки вчителя фізики на прикладі Калузького державного університету імені К. Е. Ціолковського; розглядається нормативно-законодавча основа сучасної рівневої підготовки педагогів-фізиків в Росії та Україні.

Управление процессом становления будущего педагога. Методологические основы / П.С. Атаманчук // Palmarium Academic Publishing in Germany. – Deutschland, 2014. – 132 p.

У монографії автором наведено шляхи вирішення наступних проблем: впровадження методології управління процесом формування професійних компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічних спеціальностей в умовах вимог сучасної освітньої парадигми та орієнтирів Національної рамки кваліфікацій; удосконалення технологічних схем створення та використання цільових освітньо-професійних програм та галузевих стандартів вищої освіти; ілюстрація можливостей використання дидактичної моделі управління дієвою фаховою підготовкою майбутніх учителів на компетентнісному рівні, завдяки зорієнтованості на пошуково-креативні схеми навчання, відповідно до вимог двоступеневої освіти (моделей бакалавра і магістра)

Марчук Л.М. Дзюбак Н.М. Авторське право на навчально-методичний посібник «Синтаксис складного речення». Опублікування: Синтаксис складного речення: навчально-методичний посібник / Л.М.Марчук, Н.М.Дзюбак. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2013. – 172 с. (Свідоцтво про реєстрацію авторського права №54195 від 20.03.2014).

У посібнику розглянуто теоретичні питання синтаксису складного багатокомпонентного речення у формально-синтаксичному та семантичному аспектах. Подано методику і взірці повного синтаксичного розбору усіх видів складних багатокомпонентних речень. Для закріплення знань у кінці кожного розділу запропоновано запитання і завдання аналітичного та творчого характеру.

II. ВИЗНАЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ, СУСПІЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ НАУК, ЗОКРЕМА НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ СВІТОВОГО РІВНЯ

Важливі результати за усіма закінченими у 2014 році фундаментальними науково-дослідними роботами:

У 2014 році закінчених фундаментальних науково-дослідних робіт, які фінансуються з державного бюджету, немає.

Найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідної фундаментальної науково-дослідної роботи:

НДР №1: «Інноваційні технології управління якістю підготовки майбутніх учителів фізико-технологічного профілю».

Фундаментальна науково-дослідна робота виконувалась за пріоритетним напрямом «Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентноспроможності України та сталого використання суспільства і держави».

Керівник НДР: Атаманчук Петро Сергійович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання фізики та дисциплін технологічної освітньої галузі Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Обсяг фінансування: за повний період становить 593,94 тис. грн., зокрема на 2014 рік – 362,84 грн.

Науковий результат, його новизна:

1. Участь в X обласному конкурсі науково-дослідних робіт Хмельницької обласної ради в номінації «Підручники і монографії». Тема роботи «Тематичний комплект книг: Безпека життєдіяльності; Основи охорони праці; Охорона праці в галузі». Отримано III премію.

2. Участь в обласному конкурсі науково-дослідних робіт в номінації «Фундаментальні науково-дослідні роботи». Тема роботи «Формування професійних компетентностей та світогляду майбутніх учителів фізико-технологічного профілю». Отримано I премію.

3. Участь в Європейсько-Азіатській першості з наукової аналітики в галузі педагогічних наук (м. Лондон, Великобританія). 1-й етап – золотий та срібний диплом. 2-й етап – золотий та бронзовий дипломи.

Наукова новизна:

- вперше у вітчизняній і світовій практиці обґрунтовано та впроваджено технологію бінарних цілеорієнтацій (фізика, методика викладання фізики);
- доведено доцільність бінарного підходу до змісту навчальних програм та відповідної реалізації навчально-виховного процесу студентів вищих педагогічних закладів освіти;
- встановлено передумови дієвості навчання (формування компетентнісно-світоглядних якостей майбутнього фахівця);
- здійснено апробацію технології формування цілісного педагогічного кредо майбутнього учителя фізики;
- теоретично обґрунтовано, розроблено та здійснено впровадження системи предметних компетентностей для можливості створення освітнього середовища, спрямованого на якісну підготовку майбутнього вчителя фізики вищими педагогічними навчальними закладами.

Значимість:

- відображено і реалізовано дидактичну модель цілеспрямованого управління процесом формування фахового становлення майбутнього учителя фізики на рі-

внях змістовно-діяльнісних та діяльнісно-особистісних компетентностей (власного педагогічного кредо);

- встановлено зміст педагогічного кредо як поєднання найвищих рівнів професійних компетентностей (уміння, навичка, переконання, звичка) і світогляду;
- запропоновано технологію проведення навчальних занять з методики навчання фізики, яка дає можливість здійснювати управління процесом формування предметних компетентностей майбутніх фахівців;
- розроблено та видано низку підручників, монографій, посібників для вищих педагогічних навчальних закладів, спрямованих на якісну підготовку майбутніх фахівців фізико-технологічного профілю.

Практична цінність результатів:

Впровадження та просування на ринок результатів дослідження здійснено у рамках укладених угод про співпрацю з:

- Технічним університетом Варни (Болгарія – з 2011 р.);
- Міжнародним академічним Товариством імені Михайла Балудянського (Словаччина – з 2010 р.);
- Молдавським державним університетом (м. Кишинів, Молдова – з 2012 року).

Результати дослідження використовуються при підготовці фахівців фізико-математичної та технологічної освітніх галузей з усвідомленням необхідності переходу від авторитарних, пояснювально-ілюстративних до пошуково-креативних, творчих технологій навчання, коли на перший план виступає потреба у формуванні суб'єкта-діяча, а не суб'єкта-виконавця, зорієнтованості на власний досвід, пошукову і творчу активність тих, хто навчається.

ІІІ. НАЙВАЖЛИВІШІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРИКЛАДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІ ПРИКЛАДНІ РОЗРОБКИ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗА ПРІОРИТЕТНИМИ НАПРЯМАМИ РОЗВИТКУ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Важливі результати за усіма закінченими у 2014 році прикладними науково-дослідними роботами:

У 2014 році закінчено 2 прикладні науково-дослідні роботи, які фінансувалися з державного бюджету.

Прикладні науково-дослідні роботи виконувались за такими пріоритетними напрямками:

- 1) «Нові речовини і матеріали. Створення та застосування нанотехнологій і технологій наноматеріалів»;
- 2) «Рациональне природокористування. Технології сталого використання, збереження і збагачення біоресурсів та покращення їх якості та безпечності, збереження біорізноманіття».

НДР №1: «Синтез, отримання і дослідження термоелектричних властивостей масивних матеріалів на основі сполук систем Pb-Bi(Sb)-Te».

Керівник НДР: доктор хімічних наук, професор Фреїк Д.М. (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника), співкерівники: доктор фізико-математичних наук, професор Мудрий С.І. (Львівський національний університет

імені Івана Франка), кандидат фізико-математичних наук, доцент Криськов Ц.А. (Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка).

Обсяг фінансування: за повний період становить 139,58 тис. грн., зокрема на 2014 рік – 81,58 тис. грн.

Науковий результат, його новизна:

- розроблена ефективна технологія синтезу однорідних за складом масивних матеріалів на основі сполук систем Pb-Bi(Sb)-Te з використанням динамічного процесу (захищено Патентом України на корисну модель № 43898 «Спосіб отримання високооднорідних халькогенідних напівпровідникових матеріалів A⁴B⁶», зареєстровано 10.09.2009 р., бюл. № 17);
- покращена структурна досконалість синтезованих сполук, використовуючи метод зонного плавлення зі змінним градієнтом температури (захищено Патентом України на корисну модель № 78465 «Пристрій зі змінним градієнтом температури в області кристалізації для вирощування кристалів з розплаву», зареєстровано 25.03.2013 р.);
- відпрацьовані технологічні умови отримання легованих сполук телуриду свинцю (захищено Патентами України на корисні моделі № 43897 «Спосіб отримання однорідно легованих кристалів A⁴B⁶», зареєстровано 10.09.2009 р.; № 80799 «Спосіб отримання легованого термоелектричного плюмбум телуру», зареєстровано 10.06.2013 р.).

Результати етапів (відповідно до технічного завдання) відображені у таблиці:

№ етапу	Назва етапу згідно з технічним завданням	Заплановані результати етапу	Отримані результати етапу
1.	Розробка технології синтезу масивних матеріалів на основі сполук систем Pb-Bi-Te для термоелектричних модулів	Розробка технології синтезу твердих розчинів PbTe-Bi ₂ Te ₃ , виготовлення зразків металокамерним методом з фракцій розміром в інтервалі (0,05-1) мм при тиску пресування (0,5-1,0) ГПа, дослідження температурних залежностей електропровідності, коефіцієнту термо-е.р.с. та теплопровідності.	Розроблена технологія синтезу твердих розчинів PbTe-Bi ₂ Te ₃ , виготовлені пресовані зразки та оцінено їх коефіцієнт Зеебека. Технологічний пристрій для отримання сполук захищено патентом України № 78465 «Пристрій зі змінним градієнтом температури в області кристалізації для вирощування кристалів з розплаву»
2.	Отримання масивних матеріалів на основі сполук систем Pb-Sb-Te для термоелектричних модулів	Синтез матеріалів та виготовлення термоелементів на основі твердих розчинів PbTe-Sb ₂ Te ₃ за різних технологічних умов, дослідження впливу технологічних факторів на властивості зразків та визначення оптимальних умов отримання матеріалу з високими експлуатаційними властивостями.	Синтезовані тверді розчини PbTe-Sb ₂ Te ₃ за різних технологічних умов, досліджені їх параметри. Технологія отримання легованих сполук захищена патентом України № 80799 «Спосіб отримання легованого термоелектричного плюмбум телуру»

Значимість отриманих наукових результатів:

- розроблено технологічний пристрій для вирощування кристалів методом Бріджмена-Стокбаргера зі змінним градієнтом температури в області кристалізації, який використовується для покращення структурної досконалість синтезованих термоелектричних напівпровідникових сполук;

- відпрацьовані й оптимізовані температурно-часові умови технологічних процесів синтезу телуриду свинцю та твердих розчинів на його основі з відтворюваними параметрами;
- створено автоматизований пристрій для визначення коефіцієнта Зеєбека термоелектричних напівпровідникових сполук з похибкою до $\pm 0,1\%$;
- досліджені термоелектричні параметри телуриду свинцю і твердих розчинів на його основі та вивчено вплив на них технологічних умов синтезу;
- оптимізовані умови пресування зразків електронної й діркової провідності для виготовлення віток термоелементів;
- виготовлено пристрій для осадження металів методом електролізу на поверхню пресованих зразків, що необхідно при створенні електричних контактів;
- змонтовано дослідний зразок термоелемента та визначені його параметри;
- на підкладках BaF_2 підготовлені тонкі плівки телуриду свинцю і твердих розчинів $\text{PbTe-Bi}_2\text{Te}_3$, $\text{PbTe-Sb}_2\text{Te}_3$ та досліджені їх оптичні параметри в інфрачервоній ділянці спектру, що необхідно для розробки пристроїв оптоелектроніки.

Практична цінність результатів:

Наукові результати використовуються у галузі економіки: напівпровідникове матеріалознавство (синтез напівпровідникових сполук та вирощування кристалів), напівпровідникове приладобудування (малопотужна енергетика), використання відпрацьованого тепла двигунів, джерела живлення для катодного захисту нафто- і газопроводів, забезпечення живлення пристроїв телеметрії та автоматики на об'єктах, віддалених від ліній електропередач, забезпечення автономним живленням малопотужних електронних пристроїв, перетворення тепла природних джерел (наприклад, геотермальних вод) в електричну енергію.

Результати досліджень як окремі розділи введені у навчальні дисципліни «Нетрадиційна енергетика», «Фізичні основи мікроелектроніки», «Фізика низько розмірних систем», «Фізика твердого тіла». Здійснено постановку двох навчальних лабораторних робіт.

НДР №2: «Розробка методики сталого використання та збереження біорізноманіття водойм і боліт Поділля».

Керівник НДР: доктор біологічних наук, професор Балашов Лев Сергійович.

Обсяг фінансування: за повний період становить 345,701 тис. грн., зокрема на 2014 рік – 211,601 тис. грн.

Науковий результат, його новизна:

- проведено комплексний аналіз стану об'єктів; екологічний аналіз сучасного стану водного середовища (гідрохімічні дослідження, біоіндикаційні дослідження, аналіз джерел забруднень водойм тощо);
- досліджено стан атмосферного повітря, ґрунту прилеглих до водойм територій, а також здійснено розробку програми цільового моніторингу поверхневих вод з урахуванням досліджених особливостей гідрологічного стану та гідрохімічних властивостей. Одними із завдань проекту є визначення біорізноманіття водної і прибережно-водної екосистем з урахуванням соціологічних аспектів (іхтіофауністичний склад, аналіз ефективності меліоративної системи очищення водойм за допомогою риб-меліораторів, аналіз відтворення аборигенних видів риб тощо) та розробка ефективних способів риборозведення;
- проаналізовано рекреаційне навантаження на об'єкти і перспективи розвитку регульованого відпочинку;

- проведено картографування території досліджуваних водних об'єктів із зазначенням зон;
- розроблено методи сталого використання та збереження біорізноманіття, моделі екосистем з прогностичним результатом, які забезпечать перспективне бачення позитивних і негативних змін екосистеми, господарювання, екологічних наслідків та економічних здобутків.
- розроблено обґрунтування створення водно-болотних угідь загальнодержавного значення і передано його місцевим органам, екологічній інспекції, управлінню охорони навколишнього середовища у Хмельницькій області та Міністерству екології та природних ресурсів України.

Результати етапів (відповідно до технічного завдання) відображені у таблиці:

№ етапу	Назва етапу згідно з технічним завданням	Заплановані результати етапу	Отримані результати етапу
1.	Теоретико-концептуально-практичний етап (вивчення матеріалів технічної документації, карт, аналіз статистичних матеріалів, опрацювання методик і літературних джерел, проведення польових досліджень). Термін: 01.01.2013 р. – 31.12.2013 р.	Моніторингові дані природних, напівприродних та штучних об'єктів, картосхеми дослідних об'єктів.	Отримано хімічні, ботанічні, зоологічні, географічні дані в результаті моніторингових досліджень на території Поділля. Здійснено 123 експедиційні виїзди з метою обстеження фауни, флори, ландшафтів, забору проб води, аналізу рекреаційного навантаження. Зібрано 154 гербарні зразки. Здійснено і оброблено 42 фітоценотичні описи. Створено фітоценотеку. Обстежено прибережно-водні та водні екосистеми. Досліджено 32 штучні водойми – ставки, сформовані на річках та джерелах, 18 боліт і описано їх флористичний та фітоценотичний склад. Складено попередні списки флори і фауни водно-болотних угідь Поділля. Створено фототеку (1320 фотографій рослин, тварин, біотопів). Підготовлено загальну картосхему Поділля та 10 картосхем для модельних ВБУ.
2.	Завершальний етап (розробка методики сталого використання та збереження біорізноманіття водойм і боліт Поділля, апробація та впровадження результатів дослідження). Термін: 01.01.2014 р. – 31.12.2014 р.	Розроблений менеджмент-план для біорізноманіття водойм і боліт Поділля.	Здійснено 135 експедиційні виїзди для вивчення фауни, флори, ландшафтів. Проаналізовано рекреаційне навантаження. Проведено аналіз води, здійснено відбір 120 проб з визначенням 11 показників. Досліджено і проаналізовано стан основних модельних об'єктів. Доповнено фототеку (850 фото). Розроблено 25 картосхем для модельних ВБУ.

Значимість отриманих наукових результатів:

- проведено комплексне дослідження ландшафтів, флори і рослинності, фауни прибережно-водних і водних екосистем в межах Поділля. Проведено 135 експедиційних виїздів для дослідження штучних водойм, луків та боліт в басейнах рік Дністер, Південний Буг, Дніпро, Західний Буг в межах Вінницької, Хмельницької та Тернопільської областей;
- складено картосхему обліку чисельності хребетних тварин і комах. Проведено облік чисельності водно-болотних птахів на болотах та водоймах. Також здійснено дослідження фауністичного складу комах в межах досліджуваних об'єктів.

За період експедиції описано та проаналізовано понад 100 водойм різного характеру: риборозвідні ставки, річки, заболочені ділянки ставків та річок, стариці, заплави, водосховища з метою отримання іхтіологічних даних. Складено список видів іхтіофауни, проаналізовано негативні чинники, які впливають на іхтіофауну, виявлені акліматизовані види;

- опрацьовано гербарії Кам'янець-Подільського ботанічного саду, НПП «Подільські Товтри», природного заповідника «Медобори», Хмельницького краєзнавчого музею. Зібрано 154 гербарні зразки. Здійснено і оброблено 42 фітоценотичні описи. Створено фітоценоотеку. Досліджено 32 штучні водойми – ставки, сформовані на річках та джерелах, 18 боліт, понад 20 річок і описано їх флористичний та фітоценотичний склад. Флористичні дослідження спрямовані на виявлення рідкісних і типових угруповань. Досліджувалися процеси проникнення інвазійних видів у водно-болотні угіддя. Виявлялися особливості використання екосистем для випасання, сінозаготівлі;
- виділено та укладено класифікаційну схему біотопів, визначено рідкісні біотопи відповідно до Директиви 96/43;
- визначено основні види загроз екосистемам. Вперше для Поділля складено класифікаційну схему загроз. Проведено аналіз негативних впливів і змін досліджуваних екосистем;
- проведено екологічний моніторинг річок Поділля на різних рівнях течії (верхів'я, середня течія, низинна течія), що забезпечує можливість аналізувати навантаження на водні екосистеми і виявити трансформаційні процеси і загрози для річкового басейну. Вперше проведено хімічний моніторинг стану води водних і болотних екосистем Поділля. Здійснено відбір 120 проб з визначенням 11 показників. Виявлено тенденції зміни якості води;
- розроблено обґрунтування для створення системи водно-болотних угідь, які потребують охорони на території Поділля і стануть частиною екологічної мережі ВБУ України. Розроблено обґрунтування для створення водно-болотних угідь загальнодержавного, національного і регіонального значення;
- розроблено технологію збалансованого використання біоресурсів, збереження біорізноманіття на території Поділля;
- вибрано модельні об'єкти, для яких розроблено екологічний менеджмент з прогностичним результатом. Розроблено програму цільового моніторингу поверхневих вод (стану, динаміки змін показників якості, виявлення джерел забруднення та ін.) з урахуванням досліджених особливостей гідрологічного стану та гідрохімічних властивостей.
- видано календар і плакат з інформацією про цінні види біорізноманіття.

Практична цінність результатів: Наукові результати використовуються у галузі сільського господарства, освіти, охорони природи, сталого розвитку, де можливе їх використання, конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість:

- для «Проекту організації території Національного природного парку «Подільські Товтри», охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів» (2012-2013) та розробки програми його впровадження. Дослідження є основою 16, 17 тому Літопису НПП «Подільські Товтри», 20, 21 т. ПЗ «Медобори»;
- для обґрунтування створення водно-болотних угідь міжнародного значення (Вінницька обл. – 2, Тернопільська обл. – 2, Хмельницька обл. – 1);
- для реалізації госпдогвірної теми (договір №52/13 від 05.09.2013 р. та договір №52/13 від 05.09.2013 р.) «Екологічне обстеження прилеглих територій до зе-

- мель, які використовуються ПАТ «Подільський цемент», оскільки територія знаходиться поряд з р. Мукша, а на території кар'єру є штучна водойма;
- у грантовому проекті №3-20.7.13 «Впровадження системи екологічного використання та охорони довкілля в межах територіальної громади м. Кам'янець-Подільський на прикладі Смотрицького каньйону», для якого використано моніторингові дослідження стану води, флори і фауни р. Смотрич в межах міста;
  - для розробки екологічної екомережі Хмельницької області, яка буде впроваджуватися у 2015-2020 р.;
  - у грантовому проекті № 3-20.7.13 «Впровадження системи екологічного використання та охорони довкілля в межах територіальної громади м. Кам'янець-Подільський на прикладі Смотрицького каньйону», для якого використано моніторингові дослідження стану води, флори і фауни р. Смотрич у межах міста.
  - для рецензування обґрунтувань створення малих ГЕС на р. Смотрич (с. Думанів-Киселівка);
  - результати введені у лекційні курси «Флора і рослинність Поділля», «Ботаніка», «Біологія рослин», «Недеревні ресурси», «Лікарські рослини», «Заповідна справа», «Зоологія», «Орнітологія», «Фауна Поділля», «Природа рідного краю», «Екологічний менеджмент» в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Введено нові дисципліни «Теоретичні основи збалансованого природокористування», «Стратегія сталого розвитку» для магістрів спеціальності «Екологія, охорона природи та ресурсокористування».

Найважливіші наукові результати, отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт:

У 2014 році перехідних прикладних науково-дослідних робіт, які фінансувалися з державного бюджету, немає.

IV. РОЗРОБКИ, ЯКІ ВПРОВАДЖЕНО У 2014 РОЦІ ЗА МЕЖАМИ ВНЗ АБО НУ (відповідно до таблиці):

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого наукового результату; переваги над аналогами, економічний, соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ/науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1.	Пристрій зі змінним градієнтом температури в області кристалізації для вирощування кристалів з розплаву	Отримання напівпровідникових сполук із заданими параметрами	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Міністерство освіти і науки України; вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76018). Львівський національний університет імені Івана Франка (Міністерство освіти і науки України; вул. Університетська 1, Львів, 79000).	07.2013-07.2018 (довгостроковий)	Синтезовані напівпровідникові сполуки для створення термоелектричних перетворювачів енергії середньотемпературного діапазону

V. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ З КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОЗРОБОК

Відділ комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності був створений в університеті з метою ефективного використання інтелектуального потенціалу, посилення значень результатів інтелектуальної праці працівників університету, забезпечення сучасних методів організації та управління діяльністю у сфері інтелектуальної власності у 2004 році. В листопаді 2010 року за результатами перевірки фінансової діяльності університету КРУ Хмельницької області було зроблено припис, за яким штатний розпис університету слід було привести у відповідність до нормативів, затверджених Міністерством освіти і науки України, тому наказом ректора за № 7-ОД від 30 листопада 2010 р., відділ було ліквідовано. З 1 лютого 2011 року обов'язки, пов'язані з питаннями інтелектуальної власності, покладені на провідного фахівця юридичної служби університету.

Реалізуючи концепцію захисту прав та інтересів університету як власника майнових прав на службові твори, відповідальний працівник юридичної служби здійснював контроль щодо реалізації прав університету на результати творчої діяльності, захисту особистих немайнових прав авторів на службовий твір, створення умов для розвитку творчої діяльності в університеті.

VI. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ, ОПУБЛІКОВАНИХ ТА ПІДГОТОВЛЕНИХ ДО ДРУКУ У 2014 РОЦІ У ЗАРУБІЖНИХ ВИДАННЯХ З ІМПАКТ-ФАКТОРОМ

1. Парицький О.А. Quotation in the Structure of Memoir Text (on the Material of Collected Reminiscences about the Ukrainian Writers of the 1960's) / О.А. Парицький // The Advanced Science journal. Education, history, linguistics, languages and literature humanities volume. – Scipers Corpo-ration, Wilmington, US, 2014. – Issue 5 p. – P. 89-93.
2. Фреїк Д.М. Термоелектричний парофазний конденсат станум телуриду р-типу / Д.М. Фреїк І.І. Чав'як, В.І. Маковишин, І.А. Арсенюк. – Термоелектрика, 2014. – №1. – С.28-36.
3. Atamanchuk P. Didactic Features of Modeling Professional Competence of the Physics Education Students / P. Atamanchuk. – American Journal of Educational Research (Vol. 2, No.12B, 2014). – P. 109-116.
4. Konet I.M. The integral representation of the solution of some mixed problem for evolutionary equations / I.M. Konet, T.M. Pylypiuk. – Miskolc mathematical notes.– 2014. – Vol. 15, № 1. – P. 125-140.
5. Yurchyshyn Y.V. Students' motivation building technology to motor activity of health improving direction during physical training / Y.V. Yurchyshyn. – Journal of Health Sciences. – 2014. – P. 28- 32.

Загалом у 2014 р. науково-педагогічними працівниками університету в зарубіжних виданнях з *імпакт-фактором* опубліковано 5 статей.

VII. ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ ТА ІННОВАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ, МОЛОДИХ УЧЕНИХ

З метою стимулювання подальших наукових досліджень молодих вчених в університеті передбачено низку заходів, зокрема, проведення наукових конференцій молодих вчених, опублікування монографій та авторефератів дисертацій аспірантів;

відрадження молодих вчених на наукові конференції, школи, семінари; участь молодих вчених у виконанні держбюджетних науково-дослідних робіт.

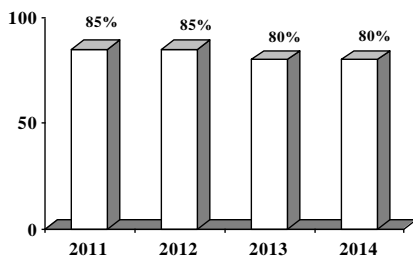
Роботу аспірантів і молодих учених університету відзначено на державному рівні. За вагомий внесок у наукову роботу з жовтня 2014 року кандидату психологічних наук, доценту Дідик Н.М. присуджено стипендію Кабінету Міністрів України, яка з 2012 по 2014 роки опублікувала понад 50 наукових праць, у т. ч. 12 публікацій у журналах, що зареєстровані у міжнародних наукометричних базах (Scopus, РИНЦ, Socrates-Impulse, Zentralblatt MATH, Index Copernicus). Академічну стипендію Кабінету Міністрів України призначено аспіранту Шевчуку О.В. з 01 листопада 2014 року.

Інформація про результати наукових досліджень молодих вчених університету систематично відображається у відповідних публікаціях у науковому фаховому збірнику «Освіта, наука і культура на Поділлі», а також на сторінках газети «Студентський меридіан».

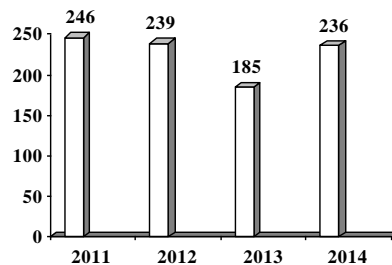
Упродовж 2014 р. молоді вчені захистили 28 кандидатських дисертацій.

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях	Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури
2011	85%	246	47,2 %
2012	85%	239	42,9 %
2013	80%	185	39,3%
2014	80%	236	12,5%

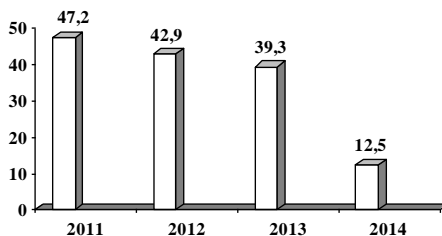
Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях

Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі

Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури

Науково-дослідна робота студентів є однією з найважливіших форм навчального процесу. Основними формами НДРС, що виконуються у поза навчальний час, є:

- предметні і проблемні гуртки;

- навчально-науковій лабораторії;
- участь у наукових і науково-практичних конференціях;
- участь у конкурсах наукових робіт і олімпіадах.

Робота в наукових лабораторіях, гуртках, проблемних групах, участь у студентських наукових конференціях, олімпіадах, конкурсах, круглих столах – усі ці заходи спрямовані на залучення студентів до активної наукової діяльності.

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України «Про підсумки Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук у 2013/2014 навчальному році №800 від 07.07.2014 р. та «Про підсумки Всеукраїнської студентської олімпіади 2013/2014 навчального року» №1088 від 30.09.2014 р.

Більше 30 студентів університету взяли участь у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади та Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних і гуманітарних наук.

Традиційно проводиться науково-практична конференція студентів і магістрантів університету. У 2014 році в роботі 17 секцій і 85 підсекцій взяли участь більше 1200 студентів і магістрантів. Результатом їхньої роботи став збірник наукових праць (випуск 7). За вагомі досягнення у науково-дослідній роботі понад 700 студентів нагороджені грамотами та подяками.

VIII. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ, ЇХ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ, РОБОТА З ЗАМОВНИКАМИ

У 2014 р. в університеті функціонувало 18 наукових шкіл, 12 науково-дослідних центрів, 26 науково-дослідних лабораторій. Приділялась увага вдосконаленню організаційної структури науково-дослідної, науково-технічної та інноваційної діяльності. Довели свою ефективність наукові лабораторії та центри, створені в університеті останніми роками: Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, Центр мовознавчих студій Інституту української мови НАН України, Центр дослідження природи Поділля, Центр огієнкознавства, Міжнародний науковий центр досліджень історії Центральної та Східної Європи, Науково-дослідний центр «Революція в суспільному житті України: проблеми методології, історії та історіографії», Міжнародний науковий центр досліджень історії образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури, науково-дослідні лабораторії археології, етнології, напівпровідників, термоелектрики, історії соціально-педагогічної освіти України, організаційної психології, психології навчання, екомоніторингу, літературного краєзнавства, ефективності праці, управління навчально-пізнавальною діяльністю, психологічного консультування і тренінгу, лабораторії «Теорія та методика фізичного виховання та спортивного тренування», «Теоретико-методологічні засади дошкільного виховання і початкової освіти», «Жанри і стилі в історико-літературному процесі», «Гендерні профілактично-оздоровчі технології фізичного виховання та реабілітації», «Дидактика історії», «Історія, теорія і практика музичної інструментально-виконавської освіти», навчально-наукова лабораторія діалектологічних досліджень, навчально-методична лабораторія новітніх освітніх технологій, науково-навчальна лабораторія екології, навчальна лабораторія мультимедійних засобів та медіадизайну.

Науково-дослідна лабораторія дидактики історії (керівник – професор С.А. Копилов) та **науково-дослідний центр історії країн Центральної і Східної Європи** (ке-

рівник – професор В.С. Степанков) упродовж звітнього періоду проводили різноманітні заходи теоретичного та практичного характеру, спрямовані на вироблення нових підходів до викладання історичних і соціально-політичних дисциплін у вищій та середній школі. Результатами напрацювання співробітників лабораторії та центру є:

- друк на шпальтах всеукраїнських видань «Дзеркало тижня», «Подоланин» матеріалів щодо викладання проблем всесвітньої історії та історії України;
- організація та проведення круглих столів і науково-практичних конференцій;
- участь у роботі методичних об'єднань учителів історії та суспільно-гуманітарних дисциплін міста та району;
- робота в складі журі конкурсу учнівських робіт МАН України і II етапу шкільних учнівських олімпіад з історії;
- підготовка до друку наукової збірки «Проблеми дидактики історії: збірник наукових праць».

Проведено збір матеріалів, їх редагування і підготовка до друку збірника «Проблеми історії країн Центрально-Східної Європи» (Кам'янець-Подільський, 2014).

Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України (керівник – професор Баженов Л.В.) проводив дослідження процесів націотворення та регіоналізації в Східній Європі, в ході якого відбулись дві зустрічі з канадським професором історії П.-Р. Магочієм. Водночас, центр тісно співпрацює з археологічною лабораторією, із Центром дослідження історії Поділля та Південно-Східної Волині.

Науково-дослідна лабораторія напівпровідників (керівник – доцент Криськов Ц.А.) працює за таким напрямом наукової діяльності, як синтез напівпровідникових сполук для оптоелектроніки (As_2S_3 , As_2Se_3), термоелектричних напівпровідникових матеріалів та твердих розчинів на основі телуриду свинцю. У 2014 році роботи проводились у таких сферах:

- вдосконалення технічних пристроїв та методів отримання напівпровідникових сполук; синтезовані зразки сполук покращеної якості;
- спільно з лабораторією «Реєструючі середовища і фотоніка» Інституту прикладної фізики АН Молдови (м. Кишинів) відпрацьовані умови почергового осадження плівок скловидних халькогенідних напівпровідників для оптичного запису інформації (доповідь на International Conference on material science and condensed matter physics, September 16-19, 2014, Chisinau, Moldova);
- сумісно з лабораторією хімії твердого тіла Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ) та Львівським національним університетом імені Івана Франка досліджені термоелектричні властивості сполук на основі телуриду свинцю (опубліковано 6 статей в журнал «Фізика і хімія твердого тіла» та інших фахових виданнях).

Науково-дослідний центр імені М.Д. Леонтовича (керівник – доцент Яропуд З.П.) протягом 2014 р. відзначився у таких напрямках:

- створення необхідної бази для наукових досліджень у сфері музикознавства, культурології, творчої спадщини композиторів-педагогів;
- організація співпраці з Хмельницьким обласним відділенням національної музичної спілки України, Інститутом мистецтвознавства фольклору і етнології імені М.Т. Рильського, (м. Київ);
- реалізація творчих проєктів викладачів кафедри мистецьких дисциплін у рамках дослідження музичного мистецтва Поділля;

- участь у конференціях, інтернет-семінарах, круглих столах тощо;
- сприяння підвищенню якості підготовки наукових і творчих робіт у рамках вказаної тематики, що виконуються в університеті;
- впровадження результатів наукових досліджень у навчально-виховний процес і творчо-виконавську діяльність;
- видання наукових праць (збірників наукових праць за результатами конференцій, монографій, підручників, навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій тощо).

Міжнародний науковий центр досліджень історії образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва й архітектури (керівник – професор Урсу Н.О.) працював у таких напрямках:

- створення необхідної бази для наукових досліджень у сфері мистецтвознавства, культурології, історії архітектури;
- реалізація творчих проєктів викладачів кафедри мистецьких дисциплін у рамках дослідження образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та архітектури Поділля;
- проведення науково-практичних симпозіумів, семінарів, конференцій, круглих столів тощо;
- видання наукових праць (збірників наукових праць за результатами конференцій, монографій, підручників, навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій тощо);
- сприяння підвищенню якості підготовки наукових робіт у рамках вказаної тематики, що виконуються в університеті;
- впровадження результатів наукових досліджень у навчально-виховний процес, а також у процес атрибуції та реставрації творів мистецтва.

Упродовж 2014 року були організовані і проведені заходи:

- ювілейна виставка кафедри мистецьких дисциплін «10 років разом», (м. Кам'янець-Подільський);
- виставка «Потік мистецтва» студентів кафедри мистецьких дисциплін;
- виставка-рекорд з найдовшої вуличної арт-галереї, (м. Кам'янець-Подільський), в рамках відкриття туристичного сезону-2014;
- відкриття персональної виставки «ULTRAlюстра»;
- Всеукраїнський пленер «ВішТак», Міжнародний симпозіум скульптури «PETRAMANIA 201»;
- Міжнародний художньо-графічний та скульптурний пленер на «Козацькій леваді»;
- звітна виставка членів Національної спілки художників України.

Напрямом наукової діяльності **Центру дослідження природи Поділля** (керівник – доцент Матвеев М.Д.) є вивчення флори та фауни природи Поділля з метою збереження біорізноманіття. Упродовж 2014 року проведені такі заходи:

- проведено польові дослідження на території Хмельницької, Вінницької та Тернопільської обл. Обстежено природні і штучні водно-болотні екосистеми. Проведено польове вивчення стану екосистем різного рівня трансформації;
- здійснено аналіз матеріалів управління охорони навколишнього середовища у Тернопільській та Вінницькій обл. Проведено збір гербарію, колекцій, фотографування;
- проведено виявлення рідкісних біотопів за Бернською концепцією;

- підготовлено та видано наукові публікації, збірку наукових тез, організовано конференцію на базі факультету, взято участь у конференціях і семінарах різного рівня.

Напрямом наукової діяльності **Лабораторії екологічного моніторингу** (керівник – професор Любінська Л.Г.) є екологічний моніторинг довкілля міста Кам'янецького Придністров'я та інвазійних і рідкісних видів флори Середнього Придністров'я. Упродовж 2014 року проведені такі заходи:

- проведено аналіз стану Смотрицького каньйону, водних і болотних екосистем Поділля;
- перевірено стану ВБУ міжнародного значення «Пониззя р. Смотрич» і «Бакотська затока». Здійснено екологічний моніторинг довкілля міста Кам'яця-Подільського (атмосферного повітря, води та шумового й радіаційного забруднення, передано матеріали у міськвиконком). Розроблено рекомендації для охорони довкілля;
- проведено впровадження програми зі збору для утилізації батарейок. Отримано подяки Хмельницької облдержадміністрації;
- проведено моніторинг інвазійних видів флори Поділля (Хмельницька, Вінницька, Тернопільська обл.). Виявлено нові місця зростання інвазійних видів. (Борщівник Сосновського, Айлант високий, стенактіс однорічний, гірчак японський);
- проведено кліматичні і феноспостереження для рідкісних видів флори НПП «Подільські Товтри» (сону великого, сону чорніючого, горицвіту весняного, шиверекії подільської, астрагалу монпельйського та ін.). Проведено моніторинг стану популяцій рідкісних видів НПП «Подільські Товтри» (сону великого, сону чорніючого, горицвіту весняного, шиверекії подільської, астрагалу монпельйського та ін.).

ІХ. НАУКОВЕ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ІЗ ЗАКОРДОННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Одним із основних напрямків діяльності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка є розвиток міжнародного співробітництва, забезпечення його інтеграції в міжнародне університетське співтовариство в рамках Болонського процесу та європейської інтеграції України.

Університет має офіційні угоди про співпрацю із 52 зарубіжними вузами й організаціями світу; є постійним членом Асоціації європейських університетів, Євразійської асоціації університетів, співзасновником Консорціуму Варшавського та українських університетів. Найбільшу кількість договорів заключено з вузами Польщі (15), Молдови (6); разом із цим маємо договори з Німеччиною, Великобританією, США, Туреччиною, Узбекистаном, Китаєм тощо. На сьогоднішній день головними партнерами для університету є вузи найближчих сусідів – Республіки Польщі, Молдови (Варшавський університет, Ягелонський університет, Університет гуманістичних та природничих наук ім. Яна Кохановського в м. Кельце, Вища школа адміністрації в м. Бельсько-Бяла; Відділ оптоелектроніки Інститут прикладної фізики АН Молдови).

Основними напрямами співпраці в рамках договорів є:

- науково-технічне співробітництво;
- міжнародні спільні освітні програми;
- мистецьке співробітництво;
- студентські обміни (студентська мобільність);
- професорсько-викладацька мобільність.

Країна партнер (за алфавітом)	Установа – партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати та публікації
1	2	3	4	5
Білорусь	Заклад освіти «Білоруський державний педагогічний університет імені Максима Танка»	Освітнє, наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 11.06.2010-11.06.2015	Спільні конференції; видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів; обмін викладачами, молодими ученими
Білорусь	Могильовський державний університет імені О.А. Кулешова	Освітнє, наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 28.12.2009-28.12.2014	Обмін студентами, викладачами і науковими кадрами у проведенні спільної роботи
Болгарія	Технічний університет – Варна	Науково-дослідницьке співробітництво	Угода про співробітництво 27.06.2011-27.06.2016	Співпраця у сфері фізико-математичних наук і методик їх викладання. Стажування студентів, аспірантів, викладачів, обмін публікаціями, організація спільних конференцій, семінарів, виконання спільних наукових проєктів
Великобританія	Редакція газети «Англія»	Гуманітарне, освітнє, наукове співробітництво	Угода про співробітництво 29.06.2010-29.06.2015	Проходження практики студентами
Естонія	Євроакадемія	Історія і політичні науки, охорона довкілля, економічні і філологічні науки (перекладознавство)	Угода про співробітництво 23.03.2010-23.03.2015	Спільні конференції; видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів; обмін викладачами, молодими ученими
Китай	Цзилінський педагогічний університет	Мистецтво, філологія, журналістика, історія, політика і право, математика, фізика, економіка, психологія, екологія, фізкультура і спорт, туризм	Угода про співробітництво 08.07.2013-08.07.2018	Обмін досвідом та інформацією з питань методики викладання, структури і змісту вищої освіти, реалізації дистанційного дворівневого навчання
Латвія	Балтійська міжнародна академія	Економіка, психологія	Угода про співробітництво	Обмін досвідом та інформацією з питань економіки, психології, методики викладання, структури та змісту вищої освіти, реалізації дистанційного дворівневого навчання
Литва	Утенський вищий навчальний заклад	Економіка, психологія	Угода про співробітництво	Обмін досвідом та інформацією з питань економіки, психології, методики викладання, структури та змісту вищої освіти, реалізації дистанційного дворівневого навчання

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
Молдова	Комратський державний університет	Філософія, історія філософії	Угода про співробітництво 11.12.2014-11.12.2019	Обмін досвідом та інформацією з питань філософії, історії філософії, культурології, етики, естетики
Молдова	Міжнародна громадська організація «Український центр «Співробітництво»»	Спільне наукове, науково-дослідницьке співробітництво	Угода про співробітництво 26.04.2011-26.04.2016	Розробка спільних проєктів і удосконалення раніше започаткованих; проведення круглих столів, симпозіумів, семінарів та інших заходів, а також сприяння в організації й підготовка
Молдова	Придністровський державний університет ім. Т. Г. Шевченка	Спільне гуманітарне, освітнє, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 12.05.2008-Безстрокова	Обмін викладачами для читання лекцій та ведення педагогічної роботи, обмін навчально-методичною літературою і інформацією з навчальних планів і програм
Молдова	Академія музики, театру та образотворчого мистецтва	Мистецтвознавство	Угода про співробітництво 26.09.2013-26.09.2018	Обмін досвідом з питань музики, театру та образотворчого мистецтва
Молдова	Відділ оптоелектроніки Інститут прикладної фізики АН Молдови	Науково-дослідницьке співробітництво	Угода про співробітництво 01.12.2006-Безстрокова	Дослідження властивостей напівпровідникових сполук, розробка пристроїв оптоелектроніки
Молдова	Молдовський державний університет	Науково-дослідницьке співробітництво	Угода про співробітництво	Співпраця та розвиток зв'язків в сфері вищої освіти, науки та культури, обмін експертами, вченими, викладачами, студентами, а також інформацією та науковими матеріалами в сфері вищої освіти і наукової діяльності.
Німеччина	Німецька академічна служба обміну студентів і викладачів (ДААД), лектор-координатор Клавдія Претор	Стипендійні програми	Угода про співробітництво 01.01.2009-Безстрокова	Отримання стипендій для навчання у вузах Німеччини
Німеччина	Гете-інститут у Києві, представник Вальтер Деген	Наукова діяльність. Забезпечення фаховою літературою	Угода про співробітництво 01.01.2009-Безстрокова	Поповнення наукової бібліотеки навчальною та методичною літературою
Німеччина	Художня школа Наталі Гебертсбауер	Мистецтвознавство	Угода про співробітництво	Обмін досвідом та інформацією з питань музики, театру, образотворчого мистецтва, методики викладання, структури і змісту вищої освіти, реалізації дистанційного дворівневого навчання
Польща	Вища школа адміністрації в м. Бельсько-Бяла	Науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 23.03.2012-23.03.2015	Підготовка навчально-методичної, наукової та науково-популярної літератури медико-біологічного циклу

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
Польща	Центр Східної Європи Варшавського університету	Науковий, (видання спільного збірника наукових праць «Дослідження історії країн Центральної та Східної Європи»)	Угода про співробітництво 16.09.2011 – безстрокова	Видання збірника наукових праць
Польща	Інститут ботаніки, інститут історії мистецтва Ягелонського університету	Наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 05.05.2010	Обмін професорсько-викладацьким складом; спільна організація курсів, стажувань, конференцій та семінарів; спільні дослідницькі проекти з охорони природи та навколишнього середовища,
Польща	Інститут історії мистецтва Ягелонського університету	Науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 13.06.2010-13.06.2015	Поповнення бібліотеки фаховою літературою, проведення круглих столів, інтернет-конференцій
Польща	Державна Вища Професійна Школа в м. Глогув	Науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 15.04.2010-15.04.2015	Спільні конференції; видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів
Польща	Університет гуманістичних та природничих наук ім. Яна Кохановського, м. Кельце	Гуманітарні науки. Школа відкритого розуму	Угода про співробітництво 20.05.2009-Безстрокова	Наукові дослідження, проведення семінарів в рамках «Школи відкритого розуму» з випуском збірників наукових праць
Польща	Жешівський університет	Гуманітарні науки. Спільні наукові дослідження	Угода про співробітництво 25.11.2009-Безстрокова	Спільні наукові дослідження, обмін працівниками, студентами та досвідом, видання спільного збірника наукових праць
Польща	Академія спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської у Варшаві	Наукова робота	Угода про співробітництво 22.05.2009-22.05.2014	Спільні наукові дослідження, обмін інформацією, з студентами, викладачами, створення спільного наукового центру у сфері спеціальної педагогіки
Польща	Університет імені Миколая Коперніка, м. Торунь	Наукове, науково-методичне, мистецтвознавче співробітництво	Угода про співробітництво 02.12.2008-Безстрокова	Забезпечення фаховою літературою, обмін студентами, участь у Літній школі
Польща	Краківський педагогічний університет імені Комісії Національної освіти	Наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 14.11.2008-Безстрокова	Освіта і наука: обмін викладачами, студентами, проведення пленерів
Польща	Університет інформатики та мистецтв м. Лодзь	Наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 21.11.2014-21.11.2019	Проведення наукових, науково-практичних конференцій, семінарів, симпозіумів, круглих столів, видання спільних навчальних посібників

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
Польща	Академія образотворчого мистецтва Яна Матейки, факультет консервації та реставрації творів мистецтва	Мистецька діяльність. Співробітництво в контексті спеціальності «Реставрація творів мистецтва»	Угода про співробітництво 10.05.2011-10.05.2016	Викладання та навчання на реставраційних спеціальностях, підготовка методичних матеріалів, обмін студентами та викладачами
Польща	Вища Східноєвропейська державна школа м. Перемишль	Спільні наукові дослідження «Національно-культурний аспект вивчення україністики і полоністики»	Угода про співробітництво 20.10.2010-20.10.2015	Співпраця у сфері вивчення полоністики, україністики, історії, політології. Випуск спільних збірників наукових праць студентів та науково-педагогічних працівників.
Польща	Державна вища професійна школа ім. Президента Станіслава Войцехівського, м. Каліш	Наукове співробітництво, спільні наукові дослідження	Угода про співробітництво 26.12.2006-Безстрокова	Наукові дослідження, наукове співробітництво; обмін студентами та викладачами.
Польща	Факультет мистецтвознавства Університету Миколая Коперніка в Торуні	Мистецька діяльність	Угода про співробітництво 29.12.2004-Безстрокова	Забезпечення фаховою літературою
Російська Федерація	Белгородський державний національний дослідницький університет	Педагогіка, корекційна педагогіка та психологія	Угода про співробітництво	Організація і проведення спільних наукових семінарів, науково-практичних конференцій; підготовка спільних науково-дослідних проектів, обмін студентами, викладачами
Російська Федерація	Єлецький державний університет імені І.О. Буніна	Спільне наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 14.10.2011-14.10.2016	Організація і проведення спільних наукових семінарів, науково-практичних конференцій; підготовка спільних науково-дослідних проектів, обмін студентами, викладачами
Російська Федерація	Саратовський державний університет імені М. Г. Чернишевського	Спільне наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 18.05.2010-18.05.2015	Організація і проведення спільних наукових семінарів, науково-практичних конференцій, симпозіумів; підготовка і реалізація спільних науково-дослідних проектів; обмін досвідом, викладачами, молодими ученими, студентами
Російська Федерація	Державна освітня установа вищої професійної освіти «Забайкальський державний гуманітарно-педагогічний університет ім. М.Г. Чернишевського»	Наукова діяльність. Обмін публікаціями	Угода про співробітництво 06.10.2010-06.10.2015	Спільні конференції; видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів,

Продовження таблиці

1	2	3	4	5
Російська Федерація	Краснодарська крайова громадська організація «Співдружність Кубань-Україна»	Спільна наукова, дослідницька, педагогічна робота	Угода про співробітництво 20.05.2010-20.05.2015	Організація і проведення спільних наукових семінарів, видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів
Російська Федерація	Російський державний педагогічний університет імені О.І. Герцена	Спільна наукова, дослідницька, педагогічна робота	Угода про співробітництво 15.06.2009-Безстрокова	Спільні конференції; видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів
Російська Федерація	Калужський державний педагогічний університет імені К. Е. Цюлковського	Спільна наукова, дослідницька, педагогічна робота	Угода про співробітництво 20.01.2009-20.01.2013	Встановлення співробітництва в галузі фізико-математичних наук і методик їх викладання між університетами на умовах взаємних інтересів
Російська Федерація	Магнітогорський державний університет, педагогічний факультет	Науково-дидактична співпраця у сфері педагогіки	Угода про співробітництво 02.01.2009-Безстрокова	Спільні конференції; видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів
Російська Федерація	Тамбовський державний університет імені Г.Р. Державіна	Наукове, науково-методичне співробітництво	Угода про співробітництво 05.05.2010-05.05.2015	Спільні конференції; видання спільних збірників; обмін бібліотечним фондом; сприяння публікації вчених кафедр у виданнях університетів
Російська Федерація	Чувашський державний педагогічний університет імені імені І.Я. Яковлева	Науково-педагогічне співробітництво	Угода про співробітництво 07.10.2013-07.10.2018	Надання освітніх послуг, організація навчального і культурно-виховного процес, підвищення кваліфікації співробітників
Словаччина	Академічне товариство Міхала Балудянського	Освіта, наука. Педагогічна дослідницька наукова діяльність	Угода про співробітництво 28.04.2010-28.04.2015	Реалізація спільних науково-дослідних програм, проведення наукових і практичних конференцій, симпозумів, семінарів, круглих столів, організація лекцій та проведення семінарських занять
Словаччина	Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра	Природничі науки	Угода про співробітництво	Обмін науково-педагогічними та науковими співробітниками, обмін науковими матеріалами, спільна організація курсів, стажувань, конференцій та семінарів, організація спільних магістерських та аспірантських програм, спільні дослідницькі проекти, включаючи державні та фундаментальні дослідження
США	Університет Флориди	Гуманітарне, наукове співробітництво	Угода про співробітництво 12.12.2011-12.12.2016	Навчальний, культурний взаємобмін, проходження практики студентами

1	2	3	4	5
США	TESOL, підрозділ "TESOL-Ukraine"	Спільне наукове співробітництво, впровадження прогресивних методів викладання англійської мови	Угода про співробітництво 15.10.2010-15.10.2015	Підвищення професійної кваліфікації викладачів, обмін досвідом в застосуванні інноваційних методів викладання англійської мови
США	Фонд «Дарвінська ініціатива», фонд Фулбрайта	Грант «Моніторинг кажанів в Україні»	Угода про співробітництво 20.01.2010-20.01.2015	Створення єдиного та стандартизованого підходу до моніторингу кажанів в Україні
Туреччина	Академія туризму в Анталії	Економіка та туризм	Угода про співробітництво	Обмін досвідом та інформацією з питань економіки та туризму, реалізації дистанційного дворівневого навчання
Угорщина	Духовна семінарія імені Яноша Вешлеї	Науково-освітнє співробітництво	Угода про співробітництво 28.08.2008-Безстрокова	Педагогічна, дослідницька, наукова робота, обмін студентами та викладачами
Узбекистан	Ташкентський університет інформаційних технологій	Науково-освітнє, гуманітарне співробітництво	Угода про співробітництво 22.11.2012-22.11.2017	Встановлення співробітництва в галузі фізико-математичних наук і методик їх викладання між університетами на умовах взаємних інтересів
Узбекистан	Ташкентський державний технічний університет	Науково-освітнє, гуманітарне співробітництво	Угода про співробітництво 22.11.2012-22.11.2017	Встановлення співробітництва в галузі фізико-математичних наук і методик їх викладання між університетами на умовах взаємних інтересів
Швеція	Технологічний університет Люлео	Науково-освітнє, гуманітарне співробітництво	Угода про співробітництво 20.01.2011-20.01.2014	Обмін студентами, обмін викладачами

Х. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВУ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ЗДІЙСНЮВАЛАСЬ СПІЛЬНО З НАУКОВИМИ УСТАНОВАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ГАЛУЗЕВИХ АКАДЕМІЙ НАУК

Кафедра Історії України активно співпрацює з відділами Інституту історії України НАН України в плані підготовки та захисту докторських і кандидатських дисертацій, написання та наукового редагування монографій, опублікування статей у академічних виданнях, організації наукового стажування, залучення учених до забезпечення навчально-виховного процесу, керівництва магістерськими і дипломними роботами, участі у роботі наукових форумів. У рамках наукової школи ведеться підготовка 2 докторських дисертацій випускниками докторантури кафедри доцентами В.В. Газіним і І.А. Опрєю. Академік В.А. Смолій виступає науковим керівником кандидатської дисертації асистента В.В. Степанкова, яку він завершує і планує представити на обговорення кафедри в другому семестрі 2014-2015 навчального року.

29-30 червня 2014 р. спільно із заступником директора Інституту історії України НАН України, членом-кореспондентом НАН України Реєнтом О.П., завідувачем відділу професором Лисенком О.Є. і головним науковим співробітником Гуржієм О. І. проведено всеукраїнський науково-методичний семінар «Проблеми федералізації України: історичний аспект».

Кафедра всесвітньої історії співпрацює з науковцями різних відділів Інституту історії України НАН України, зокрема проф. Л.В. Баженов керує Центром дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України, а проф. В.С. Степанков входить до складу наукової ради журналу «Український історичний журнал», проф. С.А. Копилов є членом редколегії часопису «Славістичний альманах».

Кафедри факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології співпрацювали з Інститутом спеціальної педагогіки АПН України, Інститутом корекційної педагогіки та психології Київського національного педагогічного університету; кафедрою корекційної освіти Херсонського державного університету; кафедрою дефектології та психологічної корекції Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка; факультетом корекційної педагогіки і спеціальної психології Сумського державного педагогічного університету; Миколаївським національним університетом імені В.О. Сухомлинського; Донбаським державним педагогічним університетом; Хмельницьким інститутом соціальних технологій відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»; Уманським педагогічним коледжем; Інститутами післядипломної освіти Хмельницької, Тернопільської, Чернівецької обл.; Кам'янець-Подільською громадською організацією «Центр психології та особистісного зростання «Гармонія», ПМПК Управління освіти і науки Кам'янець-Подільської міської ради.

Співпраця полягає в участі у наукових конференціях, наданні допомоги при їх проведенні, підготовці публікацій, наукових консультаціях, участі у курсах підвищення кваліфікації, рецензуванні наукових праць.

Проф. С.П. Миронова є заступником голови методичної комісії зі спеціальної педагогіки науково-методичної Ради Міністерства освіти та науки України; членом комісії вищої спеціальної освіти при науково-методичній раді відділення вищої освіти МОН України.

Кафедра фізики спільно з Інститутом фізики напівпровідників НАН України проводила дослідження фотолюмінесценції у скловидних сполуках As-S, легованих ітербієм.

XI. ЗАХОДИ, ЗДІЙСНЕНІ СПІЛЬНО З ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЯМИ АБО КИЇВСЬКОЮ МІСЬКОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ ТА СПРЯМОВАНІ НА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ НАУКОВЦІВ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ПОТРЕБ

У 2014 р професори кафедри історії України А.Г. Філінок, О.М. Завальнюк продовжували працювати в складі редакційної колегії багатотомного видання «Реабілітовані історією. Хмельницька область».

У співпраці з науковцями Державного архіву Хмельницької області (директор В.Г. Байдич) професори кафедри Філінок А.Г., Завальнюк О.М., доценти Комарницький О.Б., Мельник Е.М., Олійник С.В., Сидорук С.А. і старший викладач Кліщинський П.В. продовжили роботу над науковим проектом «Хмельниччина у період

Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.». В 2015 році передбачено друк книги на кошти держбюджету Хмельницької області.

Спільно з керівництвом музею-заповідника «Меджибіж» та редакційною колегією підготовлено і на кошти музею опубліковано два томи наукового збірника за підсумками XI науково-практичної конференції «Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України: Поділля та Південно-Східна Волинь у 60-ті роки XIX – 40-ві роки XX століття» та XII науково-практичної конференції «Стародавній Меджибіж в історико-культурній спадщині України: історія релігії на теренах Поділля та Південно-Східної Волині».

Викладачі кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи співпрацюють з райдержадміністраціями та облдержадміністраціями у напрямку:

- 1) підготовки та рецензування науково-методичних посібників, зокрема посібників підготовлених В.І. Шнайдер (Хмельницький інститут післядипломної педагогічної освіти);
- 2) підготовки методичних семінарів для директорів і заступників директорів з виховної і навчальної роботи (Кам'янець-Подільський навчально-виховний комплекс з центром реабілітації слабзорих дітей).

Науково-педагогічні працівники кафедри психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи здійснюють інформаційну та інноваційну діяльність, зокрема спільно з управлінням освіти і науки Хмельницької облдержадміністрації, асоціацією директорів шкіл-інтернатів Хмельницької та інших областей.

XII. ВІДОМОСТІ ЩОДО ПОЛІПШЕННЯ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ДОСТУПУ ДО ЕЛЕКТРОННИХ КОЛЕКЦІЙ НАУКОВОЇ ПЕРІОДИКИ ТА БАЗ ДАНИХ ПРОВІДНИХ НАУКОВИХ ВИДАВНИЦТВ СВІТУ ПРО ПАТЕНТНО-ЛІЦЕНЗІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

У Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка існує розвинута система бібліотечно-інформаційного забезпечення, яка здійснює забезпечення наукової діяльності традиційними та електронними ресурсами.

Структура бібліотеки включає відділ комплектування та наукової обробки документів, інформаційно-бібліографічний відділ, відділ електронних інформаційних ресурсів та відділ абонементів та читальних залів, до складу якого входять 4 абонементи, 9 читальних залів та обслуговує студентів, аспірантів, докторантів, професорсько-викладацький склад, навчально-допоміжний персонал та ін.

Фонд бібліотеки універсальний за змістом та складається з книг (підручники, посібники, монографії, довідники), періодичних видань та навчально-методичної літератури. Станом на 1 січня 2015 нараховує 967945 документів, з них 465997 навчальних, 146866 літературно-художніх, 355082 наукових видань.

У бібліотеці функціонує читальний зал електронної бібліотеки з 20 комп'ютеризованими робочими місцями, які дають можливість доступу до мережі Інтернет та локальної мережі університету в цілому. Крім того користувачі мають можливість працювати з власними ПК з безкоштовним доступом до Інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi).

У бібліотеці формуються електронний каталог, який нараховує 402400 записів про наявні в бібліотеці документи, повнотекстова база даних – 18300 прикріплених

до локальної мережі видань, інституційний репозитарій праць викладачів університету – 860. Доповнює електронний каталог бібліотеки систематична картотека статей – аналітичний розпис наявних друкованих періодичних видань та збірників наукових праць. Спільно з бібліотеками вищих навчальних закладів Хмельницької області створюється Зведений електронний каталог (275929 видань), який надає доступ та здійснює пошук документів одразу по шести бібліотеках області.

Полегшує роботу з бібліотечно-інформаційними ресурсами сайт бібліотеки, де розміщено інформацію про режим та правила роботи бібліотеки, книжкові фонди. На сайті бібліотеки також представлені нові надходження. Окрім того, через сторінку університетської бібліотеки «Інформаційні ресурси в Інтернет» можна отримати доступ до повнотекстових електронних бібліотек, веб-сайтів бібліотек загальнодержавного значення, обласних, бібліотек науково-дослідних установ, науково-інформаційних центрів, бібліотек вищих навчальних закладів країн світу та тестовий доступ до інформаційно-аналітичного ресурсу POLPRED.

Згідно з договором від 9 січня 2014 року між Дочірнім підприємством «Мережевий оператор «УРАН» та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка про надання телекомунікаційних та інформаційних послуг і взаємний обмін науковою інформацією в Українській та пан-Європейській науково-освітніх телекомунікаційних мережах «УРАН» та GEANT2 та про доступ до Інтернету локальну мережу нашого університету 9 січня 2014 року фізично підключено до мережі «УРАН».

Згідно з договором між Асоціацією користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «УРАН» та Кам'янець-Подільським національним університетом імені Івана Огієнка про надання телекомунікаційних та інформаційних послуг і взаємний обмін науковою інформацією в Українській та пан-Європейській науково-освітніх телекомунікаційних мережах «УРАН» та GEANT2 з локальної мережі нашого університету можна отримати такі послуги:

- а) взаємний обмін інформацією між користувачами Мережі УРАН;
- б) доступ до ресурсів пан-Європейської науково-освітньої мережі GEANT2;
- в) взаємний обмін бібліографічною інформацією між науковими бібліотеками користувачів;
- г) проведення наукових і освітніх відеоконференцій між користувачами Мережі УРАН;
- д) проведення сеансів дистанційної освіти;
- е) забезпечення доступу з локальної мережі університету до кампусних мереж інших Користувачів Мережі УРАН в межах внутрішнього IP-адресового простору Мережі УРАН, що не маршрутизується через Інтернет.

Для отримання послуг, викладених у пунктах *а, в, е*, необхідно укласти договір про співпрацю щодо обміну інформаційними ресурсами з їх власником (науковою установою, освітнім закладом, які також підключені до мережі «УРАН»). Пошук цих ресурсів здійснюють працівники університету та подають свої пропозиції щодо доцільності укладання угод про їх використання керівникам структурних підрозділів.

Перелік ресурсів пункту *б* є на сайті Асоціації УРАН (www.uran.net.ua) в розділі «Доступ до електронних наукових публікацій» (пункт «Авторизований доступ» <http://www.uran.net.ua/~ukr/frames.htm>).

Пункт *г* може бути реалізований за попередньою домовленістю з учасниками відеоконференцій та технічною службою Асоціації «УРАН» (консультації та виконання робіт проводить інформаційно-комп'ютерний центр університету).

Проведення сеансів дистанційної освіти (пункт д) можливе при наявності розробленої електронної системи дистанційної освіти з можливістю розміщення її на серверах університету або Асоціації «УРАН».

У рамках цього Договору надаються послуги доступу до Інтернету з локальної мережі університету.

ХІІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНІ РОБОТИ, ЩО ВИКОНУЮТЬСЯ НА КАФЕДРАХ У МЕЖАХ РОБОЧОГО ЧАСУ ВИКЛАДАЧІВ

На всіх 40 кафедрах університету визначено колективні та індивідуальні теми наукових досліджень, які зафіксовано в планах роботи кафедри та в індивідуальних планах викладачів. Виконання планів науково-дослідної роботи фіксується у погодинному вимірі відповідно до обсягу навчально-педагогічного навантаження. До звіту включено аналіз виконання науково-дослідних проектів на тих кафедрах, що увійшли до числа кращих кафедр університету згідно зі встановленим рейтингом.

Історичний факультет

Кафедра історії України

Науково-дослідною роботою на кафедрі були охоплені всі 18 науково-педагогічних працівників, в тому числі 13 штатних і 5, які працюють на умовах внутрішнього та зовнішнього сумісництва, 4 докторанти і 19 аспірантів, у тому числі 2 академіки, 1 член-кореспондент, 5 докторів, професорів, 10 доцентів, 1 старший викладач (кандидат наук) і 1 асистент. У звітному році якісний склад науково-педагогічних працівників склав 92,3%.

Зусиллями колективу кафедри в звітному році розроблялися 1 загальнокафедральна комплексна тема «Проблеми історії суспільних змін і трансформацій в Україні від найдавніших часів до сьогодення» (№ держ. реєстрації 0110U004634)», 3 *колективних* теми – «Історія української національної революції XVII століття» (наук. керівник – академік В.А. Смолій), «Хмельниччина в період Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр.» (наук. керівник – професор О. М. Завальнюк) та «Губинське літописне городище та його сільськогосподарська округа» (наук. керівник – доцент В.І. Якубовський) і 39 *індивідуальних тем* (16 викладачів, 4 докторанти, 20 аспірантів і 11 здобувачів), 11 із яких пов'язані з написанням докторських (Газін В.В., Комарніцький О.Б., Мельник Е.М., Трубочанінов С.В., Федьков О.М., Скрипник А.Ю., здобувач Трембіцький А.М.) і 31 кандидатської дисертації (асистент Степанков В.В., аспіранти і здобувачі), 12 – написанням монографій, 9 – підручників і навчальних посібників, 15 – методичних рекомендацій і розробок, а також підготовкою близько 200 статей, доповідей і повідомлень на наукових форумах.

Загальні результати науково-дослідної роботи колективу в 2014 р. відображені у формі опублікованих 7 монографій, книг і брошур (36,51 авт. арк.), 7 навчальних посібників, методичних розробках (26,4 авт. арк.), 62 статті – у фахових збірниках (41,32 авт. арк.), 11 закордонних статей (5,52 авт. арк.), 15 статей у журналах і збірниках, що зареєстровані у міжнародних наукометричних базах (Scopus, РИНЦ, Socrates-Impulse, Zentralblatt MATH, Index Copernicus) (11,45 авт. арк.), 122 статті у інших наукових виданнях (55,41 авт. арк.), 14 тез доповідей на наукових форумах (3,55 авт. арк.), 17 статей студентів і магістрантів, керівниками яких виступали чле-

ни кафедри (6,3 авт. арк.), загалом опубліковано 238 праць обсягом 332,81 друкованих аркуша, серед них 82 публікації докторантів і аспірантів. Крім того, під керівництвом викладачів кафедри 17 публікацій здійснили студенти і магістранти.

За результатами виконаної НДР в 2014 р. по кафедрі історії України захищено 3 кандидатські дисертації (випускники аспірантури Бородій А.І., Галатир В.М., Кримська О.М.).

Науково-педагогічні працівники, докторанти і аспіранти кафедри виступили з доповідями та науковими повідомленнями на 175 наукових форумах, у тому числі 5 – за кордоном.

У 2014 р. під керівництвом викладачів кафедри виконано та успішно захищено 14 магістерських, 36 дипломних і 45 бакалаврських робіт.

Кафедра всесвітньої історії

У 2014 р. професор Копилов С.А. працював над науково-дослідною темою «Українські історики в суспільно-політичному і науковому житті: від академічної свободи до радянського тоталітаризму (1917-1929 рр.). На підставі опрацьованих історіографічних та інших писемних джерел (ділових та епістолярних матеріалів, мемуарів, періодичної преси та ін.) визначено коло істориків (М. Грушевський, Д. Дорошенко, Д. Багалій, В. Василенко, І. Огієнко та інші), які відігравали важливу роль в подіях національної революції 1917-1921 р. З'ясовано характер їх участі в національно-визвольних змаганнях, а також вплив цих подій на їх наукову діяльність. Опубліковано 2 статті у фахових виданнях та збірниках документів.

Професором Степанковим В.С. досліджено Батозьку битву 1652 р. та її історичне значення. Опрацьовано українську й зарубіжну історіографію Батозької битви. Встановлено існування значної кількості нез'ясованих і дискусійних проблем, включаючи місце розташування польського війська й наявності у ньому пожежі. Вивчення джерельної бази засвідчило майже повну відсутність українських джерел й перевагу польських нарративних джерел над документальними й епістолярними. Ця особливість її структури вимагає від дослідників особливо критичного аналізу джерельної інформації. Підготовлено 2 розділи монографії (історіографія й джерела, 4 др. арк.), опубліковано 7 статей, з них 3 – у фахових виданнях.

Професор Газін В.П. працював над індивідуальною темою «Країни Європи та Америки на початку ХХІ ст.». В загальних рисах розкриваються тенденції і характерні ознаки розвитку країн Європи та Америки на початку ХХІ ст. У цьому сенсі не тільки виписані події і явища цього періоду, але й підведена теоретичну і концептуальну базу обґрунтування тих нових напрямів, які виявилися в сучасному світі з усіма їх негативами і позитивами. Зокрема, багато уваги приділено демократизації і глобалізації сучасного світу, проблемам боротьби з кризовими явищами економічного і політичного характеру, боротьбі з агресією, проблемі формування нового світопорядку, заснованому на взаємному вирішенні світових проблем (екологія, боротьба з тероризмом тощо, небезпеками агресії та війни). Опубліковано 6 статей у наукових виданнях.

Факультет української філології та журналістики

Кафедра історії української літератури та компаративістики

Коллективна тема викладачів кафедри «Проблема традицій і новаторства в художній літературі» (керівник – Кудрявцев М.Г., доктор філологічних наук, професор) стосується

одного із найважливіших аспектів сучасного літературознавства – проблеми історизму в літературі, зв'язку української класики з кращими надбаннями національної та світової філософської думки, віковими християнсько-етичними традиціями.

В основі колективної теми одним із найважливіших аспектів є проблема історизму в літературі, зв'язок української класики із кращими надбаннями національної та світової філософської думки, віковими християнсько-етичними традиціями.

Тема містить у собі, насамперед, компаративістичний аспект, осмислення історико-генетичної та історико-функціональної ролі літератури, духовних, соціально-етичних, ідейно-естетичних чинників української класики, її зв'язків зі світовою культурою, процесами національного визволення, науковою і художньою еволюцією. В основі теми – дослідження літературно-художнього розвитку, методів, стилів, напрямів усіх епох, національної самобутності як класичної спадщини, так і сучасного літературного процесу, видів мистецької взаємодії на всіх етапах соціально-економічного розвитку.

Захищено 1 кандидатську дисертацію, опубліковано 3 монографії, 24 статті у фахових виданнях, 2 – в інших виданнях, 4 – у закордонних, 2 – у журналах, зареєстрованих у міжнародних наукометричних баз даних.

Кафедра української мови

Колектив кафедри працював над колективною темою «Дослідження сучасного стану стилістичної системи української мови як національної» (керівник – завідувач кафедри, доктор філологічних наук, професор. Л.М. Марчук). Результати дослідження: розроблені теоретичні та практичні питання дослідження стилістичних ознак художнього, наукового та публіцистичного стилів української мови початку ХХІ століття. Предметом дослідження стали художні тексти сучасних українських прозаїків: таких як М. Матіос, І. Роздобудько, Ю. Андрухович та ін. З наукового стилю мовознавці кафедри досліджували термінологію сучасного художнього дискурсу та явище детермінологізації й особливості його вияву на сучасному етапі розвитку мови. Окремі студії присвячені конфесійному стилю, а саме поезії та прозі Івана Огієнка. Епістолярний стиль став матеріалом для досліджень роздумів прозаїків та поетів, опублікованих у вступних лекціях Києво-Могилянської академії. Таким чином, дослідження викладачів кафедри визначили контури стильових ознак сучасної української літературної мови, зумовлені її багатосторонністю, функційністю, стилістичним різноманіттям сучасного художнього дискурсу.

Отримано авторське право (Свідоцтво про реєстрацію авторського права №54195 від 20.03.2014) на навчально-методичний посібник (Синтаксис складного речення: навчально-методичний посібник / Л.М. Марчук, Н.М. Дзюбак. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2013. – 172 с.).

Захищено 2 кандидатські дисертації; опубліковано 7 навчально-методичних посібників, 27 статей у фахових виданнях виданнях; 18 статей в інших наукових виданнях; 9 статей, опублікованих у зарубіжних наукових виданнях; 5 публікацій у журналах із міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Webometrics та ін.); 4 тези.

Кафедра журналістики

Колектив кафедри працював над колективною темою «Текст як основна одиниця комунікації» (керівник – доктор філологічних наук, професор О.С. Волковинський). Сутність журналістського напрямку виявляється у вивченні тексту як засобу масового інформування. Увага зосереджується на вивченні шляхів і засобів інфор-

мативної насиченості тексту. Важливими є також інші напрями дослідження – вивчення жанрової специфіки журналістських текстів XIX-XX ст. та у сучасних ЗМІ, їх постійних рис і генезисових змін. Напрями наукової діяльності: теорія твору і тексту; текстологія творів української літератури і журналістики; вивчення творів української літератури як тексту; публіцистичні жанри; художньо-публіцистичні жанри; теорія та історія журналістики; журналістикознавство як дослідження текстів, аудиторії та інституцій у системі наукознавства і гносеології; типи, види, жанри журналістських повідомлень; комунікаційні ефекти взаємодії засобів масової комунікації й аудиторії; історія журналістики і журналістикознавства; зарубіжна журналістика і журналістикознавство; вітчизняна і міжнародна практика в галузі інформаційної політики та інформаційного обміну.

Захищено 2 дисертації, опубліковано 2 навчально-методичні посібники, 12 статей у фахових виданнях, 1 публікація у журналах, що зареєстровані у міжнародних наукометричних базах, і 10 – в інших виданнях.

Факультет іноземної філології

Кафедра германських мов і зарубіжної літератури

Науково-педагогічні працівники кафедри працювали над колективною темою: «Поетика і типологія жанрів» (керівник – доктор філологічних наук, професор Кеба О.В.). Досліджено окремі закономірності розвитку світової літератури, особливості поетики і типології жанрів у творчості зарубіжних письменників (В. Голдінг, О. Вайльд, Дж. Джойс, Е. Хемінгуей, Дж. Фаулз та ін.), з'ясовано сутність художнього методу, своєрідність стильової системи, принципи образотворення, специфіка сюжетно-композиційної та просторово-часової системи, своєрідність міфологізму й символіки, мовностильові та предметно-зображальні елементи поетики.

Результати дослідження висвітлено у 3 захищених кандидатських дисертаціях, опубліковано 1 монографію, 4 посібники, 13 статей у фахових виданнях і 21 публікацію в інших виданнях; 7 публікацій у журналах із міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Webometrics та ін.)

Кафедра слов'янської філології та загального мовознавства

Викладачі кафедри працювали над колективною темою «Актуальні проблеми сучасної слов'янської філології» (керівник – доктор філологічних наук, професор Абрамович С.Д.). Досліджуються проблеми праслов'янської міфології та сакрального лексикону; розвиток російської мови в синхронічному та діахронічному аспектах; духовний пошук російської літератури протягом століть; актуальні проблеми сучасної полоністики; російсько-українські та інші мовно-літературні зв'язки. Результати досліджень викладено у 1 монографії, 6 навчально-методичних посібниках, 7 статтях у фахових виданнях, 19 статтях в інших виданнях, 3 статтях у закордонних виданнях, 3 публікаціях у журналах із міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Webometricstain.), 4 тез.

Кафедра іноземних мов

Упродовж звітного 2014 року кафедра іноземних мов проводила комплексне дослідження загальнокафедральної теми «Дослідження специфіки розвитку сучасної іншомовної освіти в умовах плюралінгвізму» (керівник – кандидат філологічних наук, доцент Уманець А.В.). Досліджено застосування інформаційних технологій у процесі викладання іноземних мов професійного спрямування; проаналізовано осо-

бливості формування навичок читання професійно-орієнтованих текстів; досліджено використання перекладацьких трансформацій при перекладах текстів професійного спрямування. За результатами дослідження опубліковано 7 статей у збірниках, внесених до наукометричних баз даних, 1 стаття у закордонних наукових виданнях, 1 стаття у фахових виданнях, 24 публікації в інших виданнях і 13 тез доповідей.

Кафедра німецької мови

Кафедра німецької мови працює над двома загальнокафедральними науковими темами: «Формування у студентів методичної компетенції вчителя іноземної мови» (керівник – кандидат філологічних наук, доцент Іванова Л.О.) та «Мова та мовлення: лінгвокультурологічний, комунікативний та дидактичний аспекти» (керівник – кандидат філологічних наук, доц. Казимір В.О.).

У межах першого дослідження вивчаються нові підходи до вирішення проблем освіти, в тому числі і в галузі викладання іноземних мов, оскільки реалії сучасного суспільного розвитку висувають нові вимоги і до підготовки вчителя іноземної мови. У наш час метою оволодіння іноземною мовою вважається також оволодіння іншою культурою, участь у діалозі культур, що сприятиме підготовці до життя молоді у сучасному демократичному суспільстві. Завданням кафедри є продовжити роботу над розробкою проблематики, яка пов'язана із навчанням німецької мови як другої іноземної на базі англійської. З цією метою кафедра працює над дослідженням психолінгвістичних закономірностей, які мають місце у процесі навчання другої іноземної мови, а також розробкою ефективних форм та прийомів навчання другої іноземної мови. Захищено 1 дисертацію, опубліковано 6 посібників, 2 статті у фахових виданнях, 3 публікації у журналах, що зареєстровані у міжнародних наукометричних базах, і 17 публікацій в інших виданнях.

У межах колективної теми «Мова та мовлення: лінгвокультурологічний, комунікативний та дидактичний аспекти» досліджується низка мовознавчих проблем, пов'язаних із сучасним етапом розвитку німецької мови, тобто позиції, з яких розглядається мова, нові аспекти, які визначають вибір нових методів; поява нових понять, категорій та нових теорій; посилення інтересу до когнітивного та прагматичного аспектів мови, які розглядають мову як засіб комунікації та передачі культурно-історичної інформації в процесі спілкування людини із зовнішнім світом, як засіб вираження людських емоцій; психолінгвістичним підходом до вивчення мови як ментально-лінгвального комплексу і всього блоку проблем, пов'язаних з тим когнітивним шаром, який стоїть за комунікацією і значно його зумовлюють. За результатами дослідження опубліковано 3 статті у фахових виданнях, 3 публікації у журналах, що зареєстровані у міжнародних наукометричних базах, 1 – у закордонних і 8 публікацій в інших виданнях.

Кафедра англійської мови

Колектив кафедри працював над колективною темою «Філологічний аналіз тексту та теоретичні основи інтенсифікації навчального процесу» (керівник – кандидат філологічних наук, доц. Галайбіда О.В.). Здійснено філологічний аналіз тексту у двох напрямках: лінгвістичному та літературознавчому.

У функціонально-когнітивному аспекті проаналізовано: концепти та їхню презентацію у мові, функціональну категоризацію полілокутивних дієслів у сучасній англійській мові; провокаційне мовлення як вид розумово-мовленнєвої діяльності, імпліцитність англомовного ділового дискурсу.

У лінгвостилістичному аспекті простежено образотворчі засоби у художніх творах різних жанрів, гендерні відмінності мовлення персонажів художніх творів, гендерні аспекти емотивності художнього тексту, особливості представлення портретних характеристик у тексті й живописі, англійські мовні запозичення в українській мові, функціонування сленгової лексики у рекламному тексті.

У методологічному аспекті простежено особливості відбору мовного матеріалу для навчання іншомовного мовлення, навчання іншомовного мовлення з використанням фразових дієслів; використання наочності у процесі формування іншомовної лексичної компетенції; особливості навчання граматики студентів молодших курсів, інтерактивні методи в навчанні англійської мови у старших класах, шляхи оптимізації навчання англомовної професійно орієнтованої лексики.

Також проведено різноплановий аналіз індивідуально-авторського англомовного дискурсу.

Захищено 4 дисертації, опубліковано 11 посібників, 20 статей у фахових виданнях, 5 публікації у закордонних наукових виданнях, 13 публікацій у журналах із міжнародних наукометричних баз даних і 50 публікацій в інших виданнях, 10 тез доповідей на конференціях.

Фізико-математичний факультет

Кафедра алгебри і математичного аналізу

Колектив працював над темою «Сучасні проблеми аналізу та математичної фізики» (керівник – доктор фізико-математичних наук, проф. Конет І.М.).

Основні результати: вперше одержано інтегральні зображення точних аналітичних розв'язків гіперболічних та параболічних крайових задач математичної фізики в кусково-однорідних середовищах, які описуються декартовою або циліндричною системами координат; побудовано нові класи гібридних інтегральних перетворень зі спектральним параметром; встановлено теореми існування та єдиності екстремального елемента, необхідну, достатню умови та критерій цього елемента для деяких задач теорії наближень.

За результатами досліджень опубліковано 9 посібників, 45 статей, у тому числі 10 у фахових виданнях, 14 матеріали і тези конференцій.

Кафедра диференціальних рівнянь

Колектив працює над двома загальнокафедральними науковими темами. У межах теми «Активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках математики» (керівник – кандидат педагогічних, доцент Сморгевський Л.О.) розроблено методику використання наочності на уроках математики в 5-6 класах. Опубліковано 4 статті у фахових виданнях і 3 статті в інших виданнях, 3 тез.

У межах другої колективної теми «Екстремальні задачі сумісного наближення класів диференційованих функцій» (керівник – кандидат фізико-математичних наук, доцент Сорич В.А.) отримано низку нових результатів по знаходженню точних та асимптотично точних величин в екстремальних задачах теорії наближення. За результати дослідження опубліковано 2 навчально-методичні посібники, 3 тези.

Кафедра методики викладання фізики та дисциплін технологічної освітньої галузі

Колектив кафедри працює над колективною темою «Управління процесами формування фахових компетентностей майбутніх учителів фізико-технологічного профілю в умовах євроінтеграції» (керівник – доктор педагогічних наук, проф. Атаманчук П.С.). Здійснено теоретичне обґрунтування та технологічна інтерпретація концепції методич-

ної системи фахового становлення майбутніх учителів фізики в аспекті професійних компетентностей та світогляду. Відбулось впровадження (Україна, Болгарія, Росія, Словаччина, Молдова) технологічних схем створення цільових освітньо-професійних програм підготовки майбутнього фахівця. Спроектвана дидактична модель управління дієюю (на компетентнісному й світоглядному рівнях) фаховою підготовкою майбутніх учителів природознавчо-математичної і технологічної освітніх галузей на засадах впровадження особистісно орієнтованих, пошуково-креативних схем навчання, відповідно до вимог двоступеневої освіти (бакалавр, магістр).

Створено інноваційні сценарії орієнтування навчального процесу (в аспектах методології, методик та технологій) на досягнення прогнозованих (за критеріями найвищої цінності) професійних якостей майбутнього фахівця.

Основні здобутки: захищено 1 дисертацію; опубліковано: 2 монографії; 6 посібників; 12 статей у фахових виданнях; 25 публікацій в інших виданнях; 15 публікації у закордонних наукових виданнях та у часописах, журналах із міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Webometrics та ін.); 24 тези доповідей на конференціях; 3 публікації у журналах.

Кафедра фізики

Коллективне дослідження викладачів кафедри фізики – «Синтез, отримання і дослідження термоелектричних властивостей масивних матеріалів на основі сполук систем Pb-Bi(Sb)-Te» (керівник – Криськов Ц.А., кандидат фізико-математичних наук, доцент). Відпрацьовані технологічні умови синтезу напівпровідникових термоелектричних сполук на основі систем Pb-Bi(Sb)-Te. Створено пристрій з регульованим градієнтом температури для вирощування кристалів. Виготовлено і апробовано автоматизований пристрій для визначення термоелектричних параметрів синтезованих сполук. Досліджені властивості сполук і встановлено вплив на них умов синтезу та хімічного складу. Розроблена модель дефектоутворення в синтезованих сполуках. Готується до захисту кандидатська дисертація, 13 статей у фахових виданнях і 16 публікацій в інших виданнях.

Іншою темою, над якою працював колектив кафедри, є «Синтез, отримання і дослідження термоелектричних властивостей масивних матеріалів на основі сполук систем Pb-Bi(Sb)-Te» (керівник – Криськов Ц.А., кандидат фізико-математичних наук, доцент). Синтезовані халькогенідні скловидні сполуки As_2S_3 підвищеної фоточутливості шляхом введення домішок срібла. Оптимізовані умови виготовлення багат шарових структур з можливістю оптичного запису інформації без додаткової хімічної обробки поверхонь для створення рельєфу. Опубліковано 3 статті у фахових виданнях і 3 публікації в інших виданнях.

Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології

Кафедра логопедії та спеціальних методик

Коллектив кафедри у 2014 році працював над темою «Використання сучасних методик та технологій у роботі з дітьми з порушеннями розумового та мовленнєвого розвитку» (керівник – кандидат психологічних наук, доц. Гаврилов О.В.). Описано особливості застосування стандартних і нових методик організації роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального та мовленнєвого розвитку. Проведено дослідження корекції та розвитку психомоторики дітей-олігофренів, які навчаються у спеціальній школі; визначено рівні агресивності у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку

різних вікових груп; проаналізовано особливості засвоєння текстів учнями молодших класів з затримкою психічного розвитку. Проводиться дослідження у напрямку розробки програми навчання дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю. Надруковані навчально-методичні посібники, в яких розкривається методика організації навчання на уроках ручної праці в спеціальній школі для дітей з розумовою відсталістю. Підготовлено до друку навчальний посібник з прикладної корекційної педагогіки, над яким спільно працювали викладачі кафедри та науковці Донбаського державного педагогічного університету.

Опубліковано 9 статей у фахових виданнях.

Кафедра корекційної педагогіки та інклюзивної освіти

Працівники кафедри працюють над комплексною темою дослідження «Психолого-педагогічне забезпечення корекційної роботи з дітьми, що мають вади психологічного розвитку» (керівник – доктор педагогічних наук, проф. Миронова С.П.). Проведено 1 міжнародну науково-практичну конференцію, 4 науково-практичні семінари, 1 круглий стіл.

Досліджено діловодство корекційного педагога; особливості соціалізації осіб з порушенням ОРА в умовах реабілітаційних центрів; форми і методи формування правосвідомості старшокласників зі зниженим слухом в позаурочний час; досліджено погляди педагогів спеціальних закладів на проблеми інклюзивної освіти; для проведення курсів підвищення кваліфікації корекційних педагогів, вчителів та асистентів інклюзивних класів розроблено та апробовано тренінг комунікативних навичок корекційного педагога, методичні рекомендації з впровадження валеології у допоміжних школах; педагогічне забезпечення формування позитивних взаємостосунків учнів з вадами опорно-рухового апарату із здоровими однолітками в інклюзивному класі; визначено та апробовано педагогічні умови створення ситуації успіху у навчально-виховній роботі з розумово відсталими учнями молодшого шкільного віку.

За результатами роботи роботи захищено кандидатську дисертацію.

Кафедра психолого-медико-педагогічних основ корекційної роботи

Колектив кафедри працював над темою «Удосконалення змісту роботи у спеціальних закладах» (керівник – кандидат педагогічних наук, доц. Вержиковська О.М.). Досліджено психолого-педагогічні основи корекції інтелектуальних порушень у розумово відсталих дітей, позбавлених дошкільної підготовки; особливості формування уваги у розумово відсталих молодших школярів; інтелектуальний розвиток розумово відсталих дітей старшого дошкільного віку; формування еталонів сприймання кольору у розумово відсталих дошкільників з важкими розладами зору; психологічні засоби подолання деструктивних конфліктів у старших розумово відсталих школярів; українізацію спеціальної освіти як основу її розвитку.

Педагогічний факультет

Кафедра мистецьких дисциплін

Колектив кафедри працював над темою «Музично-теоретична і практична спрямованість професійної підготовки студентів спеціальності «Музичне мистецтво»» (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Яропуд З.П.). Проаналізовано проблему фахової підготовки студентів до майбутньої роботи, розглянуто проблематику теорії і методики навчання музичному мистецтву, досліджено окремі закономірності навчання різних видів музичного мистецтва. З теоретичних позицій об-

ґрунтовано найбільш оптимальні шляхи, практичні форми і методи у підготовці студентів до роботи у школі і музично-виконавської діяльності.

Опубліковано 6 посібників, 2 методичні рекомендації, підготовлено до друку 2 посібники, опубліковано 27 статей (13 – у фахових виданнях і 14 публікацій в інших виданнях).

У межах колективної теми «Сучасна інтерпретація традиційних жанрів європейського образотворчого мистецтва в українському полікультурному просторі» (керівник – доктор мистецтвознавства, професор Урсу Н.О.). Виявлено специфічні особливості сучасного українського образотворчого мистецтва та архітектури; проаналізовано характерні форми інтерпретації традиційного візуального мистецтва на українських теренах; розроблено принципи використання іконографічних джерел у пам'яткоохоронній, реставраційній практиці, сучасній туристичній та краєзнавчій сфері. Здійснено низку заходів з реставрації та консервації об'єктів живопису (іконопису), скульптури, декоративно-прикладного мистецтва. Організовано та проведено науково-практичні семінари, арт-акції, круглі столи за участі викладачів кафедри та студентів художніх спеціальностей.

Захищено 2 дисертації, опубліковано 6 статей у фахових виданнях, 8 статей у закордонних виданнях, 2 статті в журналах із міжнародних наукометричних баз даних, 41 статтю в інших виданнях.

Кафедра теорії, історії музики і гри на музичних інструментах

Колектив кафедри працював над темою «Інструментальна підготовка майбутнього вчителя музики у системі вищої освіти» (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Лабунець В.М.). Досліджено виконавсько-інструментальну підготовку як розвиток соціальної активності, формування гуманістичних ціннісних орієнтацій у процесі інструментального навчання; вивчено психологічні основи формування у студентів навичок гри на музичному інструменті; опрацьовано формування виконавської надійності майбутніх учителів музики; досліджено активізацію творчої самостійності студентів-інструменталістів; формування умінь художньої інтерпретації інструментальної музики.

Опубліковано 1 монографію, 3 навчально-методичних посібники, 2 навчально-репертуарних посібники, 2 статті у фахових журналах, 6 статей у фахових збірниках, 1 стаття у закордонних наукових виданнях, 9 публікацій в інших виданнях, 9 тез доповідей.

Кафедра педагогіки

Колектив кафедри працював над колективною темою «Особливості діяльності, типологія, педагогічна культура викладача ВНЗ» (керівник – доктор педагогічних наук, проф. Кучинська І.О.) Досліджено сутність і особливості професійної діяльності, загальні теоретичні підходи та особливості діяльності, педагогічної культури викладача ВНЗ.

Розроблено теоретико-практичні основи використання педагогічної техніки та особливостей її прояву в діяльності викладача ВНЗ.

Опубліковано 1 посібник, 4 статті у фахових виданнях і 15 публікацій в інших виданнях.

Кафедра мовознавчих дисциплін

Колектив кафедри працював над кафедральною колективною темою «Засоби увиразнення зв'язного мовлення молодших школярів» (керівник – кандидат філологічних наук, доц. Карпалюк В.С.). Досліджено сутність проблеми розвитку мовлення молодших школярів, зокрема й образного, визначено засоби увиразнення мовлення

учнів початкових класів, розроблено методику увиразнення мовлення синонімами, образною лексикою, дієслівними формами тощо. Розроблено початковий курс української мови з урахуванням сучасних технологій організації комунікативної діяльності учнів початкових класів. Матеріали наукового дослідження включено до навчальних програм спецкурсів «Лінгвістичний аналіз тексту», «Формування текстотворювальних умінь в учнів початкових класів», «Функціонально-комунікативний аспект вивчення мовних одиниць», «Новітні технології розвитку комунікативної діяльності молодших школярів». Досліджено збагачення мовлення молодших школярів синонімами, ознаковими словами (в процесі вивчення прикметника); частини мови у функціонально-комунікативному аспекті. Захищено 19 дипломних робіт і 4 магістерські роботи, надруковано 4 статті у фахових збірниках і 5 публікацій в інших виданнях.

Природничий факультет

Кафедра біології та методики її викладання

Кафедра працювала над трьома колективними темами. У межах теми «Розробка методики сталого використання та збереження біорізноманіття водойм і боліт Поділля» (керівник – доктор біологічних наук, професор Балашов Л.С.), здійснено експедиційні виїзди на модельні об'єкти. Проведено визначення біотопів та формування анотованих списків типових біотопів Поділля; сформовано списки прибережно-водної флори досліджуваного регіону; проаналізовано флористичні особливості модельних об'єктів та структуру прибережно-водної флори досліджуваних біотопів. Підготовлено тематику для курсових робіт за темою НДР. Охарактеризовано основні напрямки ресурсокористування водних та болотних екосистем. Підготовлено до друку 2 статті та розділи в колективній монографії.

У межах проекту «Аналіз стану популяцій видів флори і фауни Хмельницької обл., занесених до ЧКУ» (керівник – кандидат біологічних наук, доцент Матвеев М.Д.) проводилися експедиційні виїзди з метою уточнення видового складу флори та фауни Хмельницької обл. Вивчався стан видів, які занесені до ЧКУ. Встановлено біотопічний розподіл, чисельність і поширення цих видів в межах області. Вивчалися біологічні особливості видів в умовах області; виявлялися процеси трансформації біотопів.

Доповнено списки місць знаходження видів, включених до ЧКУ (2009 р.). Проведено популяційні дослідження 10 видів. Проведено аналіз рідкісних біотопів Хмельниччини.

Здійснено моніторинг видів-трансформерів. Виявлено нові місця зростання інвазійних видів. Проведено вивчення стану популяцій інвазійних видів в різних біотопах.

Підготовлено 2 дисертації, опубліковано 1 монографію, 4 статті у фахових виданнях і 2 у закордонних виданнях, 23 публікації в інших виданнях.

Колектив кафедри працював над темою «Аналіз стану популяцій видів флори і фауни Хмельницької обл., занесених до ЧКУ» (керівник – доктор біологічних наук, професор Любінська Л.Г.) Проводилися експедиційні виїзди з метою уточнення видового складу флори та фауни Хмельницької обл. Вивчався стан видів, які занесені до ЧКУ. Встановлено біотопічний розподіл, чисельність і поширення цих видів в межах області. Вивчалися біологічні особливості видів в умовах області; виявлялися процеси трансформації біотопів.

Доповнено списки місць знаходження видів, включених до ЧКУ (2009 р.). Проведено популяційні дослідження 10 видів. Проведено аналіз рідкісних біотопів Хмельниччини.

Здійснено моніторинг видів-трансформерів. Виявлено нові місця зростання інвазійних видів. Проведено вивчення стану популяцій інвазійних видів в різних біотопах.

Кафедра географії та екології

Кафедра працювала над колективною темою «Еколого-генетичний, біологічний, хімічний, фізико-географічний моніторинг біорізноманіття Поділля і Буковини» (керівник – доктор сільськогосподарських наук, проф. Любінський О.І.) Досліджено сучасні аспекти збереження біорізноманіття в умовах сільськогосподарського виробництва. Проаналізовано сучасний стан та динаміку розвитку тваринництва (на матеріалах Житомирської області). Опубліковано 1 монографію, 1 посібник, 3 статті у фахових виданнях і 4 публікації в інших виданнях.

Кафедра анатомії, фізіології та валеології

Колектив кафедри працював над темою «Навчально-методичне забезпечення студентів ВУЗів із дисциплін медико-біологічного циклу у відповідності до вимог Болонського процесу (керівник – кандидат біологічних наук, доцент Плахтій П.Д.). Розроблено навчально-методичні комплекси з дисциплін фізіології людини, вікової фізіології і валеології, фізіології праці, фізіології ВНД. За результатами наукових досліджень опубліковано 2 підручники, з них 1 підручник з грифом МОН України, 9 навчальних посібників, 3 методичні рекомендації, 19 статей, з них 4 – у фахових виданнях.

Результати досліджень використовуються викладачами ВУЗів при викладанні дисциплін медико-біологічного циклу, у навчально-виховному процесі ЗОШ м. Кам'янець-Подільського, написанні статей, тез і доповідей, дипломних і магістерських робіт студентами університету.

Факультет фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичного виховання та здоров'я людини

Колектив кафедри працював над темою «Психолого-педагогічні основи оптимізації навчально-вихованого процесу з фізичного виховання в школі та у вищому навчальному закладі» (керівник – кандидат педагогічних наук, проф. Солопчук М.С.). Досліджено використання сучасних здоров'язбережувальних технологій в роботі з дітьми раннього віку, структурно-методологічні основи педагогічної моделі формування готовності учнів ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою до служби в армії засобами фізичної культури, використання засобів масової інформації як способу організації олімпійської освіти школярів, передумови залучення населення до оздоровчих послуг, рівні сформованості олімпійської освіти у студентів фізкультурних факультетів вищих навчальних закладів, використання нетрадиційних технологій під час роботи з формування у молодших школярів інтересу до фізичної культури, педагогічні умови виховання культури здоров'я у дітей молодшого шкільного віку, формування професійних передумов оздоровчої спрямованості у студентів молодших курсів факультету фізичної культури, проблеми формування знань про здоровий спосіб життя у представників різних вікових груп в розрізі фахової волонтерської діяльності студентів-першокурсників тощо.

Підготовлено 7 статей у виданнях, які входять до науково-метричних баз Google Scholar, Index Copernicus та інших, 6 статей у фахових виданнях, 22 статті у інших наукових виданнях, 10 статей у закордонних наукових виданнях; науковці брали участь у 4 міжнародних та 4 всеукраїнських і регіональних науково-практичних конференціях.

Кафедра легкої атлетики

На кафедрі розроблялась колективна тема «Педагогічне обґрунтування фізичного виховання, спрямованого на підвищення рухової підготовленості та фізичної працездатності школярів» (керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Гурман Л.Д.). Дослі-

дження проводились на базі ЗОШ №9, НВК №13, інтернат-ліцею; завданням дослідження було встановлення функціонального стану серцево-судинної і нервово-м'язової системи у школярів середніх класів; здійснювався аналіз отриманих показників та опрацювання методами математичної статистики, готувалися доповіді на наукові конференції.

Опубліковано 1 монографію, 1 навчально-методичний посібник, 1 стаття у фахових виданнях, 2 статті в закордонних виданнях та 9 публікацій в інших виданнях.

У межах теми «Вдосконалення навчально-тренувального процесу з легкої атлетики на факультеті фізичної культури» (керівник – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доц. Гоншовський В.М.) досліджувався рівень розвитку фізичної підготовленості легкоатлетів-метальників груп СПУ та взаємозалежність із спортивним результатом в обраному виді метань; функціональний стан серцево-судинної і нервово-м'язової системи у студентів; проводився підсумковий аналіз і статистично опрацьовувались матеріали досліджень, готувалися доповіді на наукові конференції.

Опубліковано 2 статті у фахових виданнях, 3 статті в закордонних виданнях та 12 публікацій в інших виданнях.

Економічний факультет

Кафедра управління персоналом і туризму

Колектив кафедри працював над темою «Розвиток соціально-трудових відносин в сучасній економіці України» (керівник – кандидат економічних наук, доц. Стрельбіцький П.А.). Досліджено методи оцінки стійкості конкурентних переваг за часом і витратами; особливості мотивації персоналу в сучасних умовах; розроблено технології організаційного забезпечення моніторингу конкурентних переваг та його інформаційної підтримки. Проаналізовано підходи щодо розрахунку ефективності інвестицій у персонал підприємства та запропоновано підхід, за якого розраховуються показники прибутковості людського капіталу доданої економічної вартості людського капіталу, його окупності. Обґрунтовано необхідності змін у співвідношенні підсистем механізму розподілу та перерозподілу трудових доходів. Результати за темою дослідження: захищено 1 кандидатську дисертацію, опубліковано 1 статтю у фаховому виданні, 1 – у журналах із міжнародних наукометричних баз даних та 8 статей у інших виданнях.

Кафедра туризму та економічної теорії

Колектив кафедри працював над двома науково-дослідними темами. У межах теми «Трансформаційні процеси в сучасній економіці» (керівник – кандидат економічних наук, доцент Латер Ю.С.), досліджено особливості трансформаційних процесів у економіці Хмельниччини. Зокрема, проаналізовано формування ринку молока в регіоні, визначено регіональні чинники попиту як цінові, так і нецінові. Також вивчено сучасні тенденції соціально-інноваційного розвитку Хмельниччини. Захищено 1 кандидатську дисертацію.

Опубліковано 1 монографію, 4 статті у фахових виданнях і 5 публікацій в інших виданнях.

Другою колективною темою кафедри є «Впровадження інноваційних технологій у виробітку та просуванні туристичних продуктів» (керівник – кандидат історичних наук, професор Баженова С.Е.). Досліджено: міжнародний аспект розвитку туристичної галузі; роль тренінгових технологій у підготовці менеджерів туризму; питання розбудови туристичної індустрії Хмельниччини; головні проблеми розвитку сільсько-зеленого туризму в Україні; туристичну інфраструктуру та її складові елементи; розвиток сільського зеленого туризму на Хмельниччині; роль рекламного проспекту в структурі засобів PR у сфері туризму; інноваційні PR-технології в туризмі.

3-4 квітня 2014 року проведено науковий симпозиум «Проблеми туристичної галузі України: здобутки, стан, перспективи», видано збірник праць. Діє студентсь-

кий науковий гурток «Інновації в туризмі». 4 грудня 2014 року проведено круглий стіл «Інноваційні PR-технології в туризмі». Опубліковано 8 наукових праць.

Кафедра економіки підприємства

Колективна тема наукових досліджень викладачів кафедри – «Вплив освіти на розвиток трудового потенціалу регіону» (керівник – кандидат історичних наук, доцент Каньоса М.І.). Досліджено проблематику економічної, демографічної та продовольчої безпеки України, мотивації праці у життєдіяльності науково-педагогічного персоналу ВНЗ. Досліджено зовнішньоекономічний чинник як вектор в регіональній політиці (за матеріалами Хмельницької області), роль освітніх реформ у підвищенні конкурентоспроможності трудового потенціалу України, підвищення конкурентності випускника ВНЗ. Відбувалася робота проблемної групи «Використання фінансових інвестицій, що надходять до регіону від емігрантів у дальнє зарубіжжя», за результатами діяльності якої опубліковано 1 статтю. Результати дослідження кафедри відображено в розділі у колективній монографії, 2 статтях у фахових виданнях, 1 публікації у закордонному виданні, 5 матеріалах до вивчення курсів, 1 статті в інших виданнях.

Ще однією темою, над якою працював колектив кафедри є «Вивчення ефективності та продуктивності праці» (керівник – кандидат економічних наук, доцент. Каньоса А.М.). У співавторстві досліджено роль освітніх реформ у підвищенні конкурентоспроможності трудового потенціалу України. Проаналізовано шляхи підвищення конкурентності випускника ВНЗ як передумови підвищення продуктивності праці молодого спеціаліста. Забезпечено роботу проблемної групи «Вивчення чинників впливу на продуктивність праці підприємств регіону». Взято участь у тренінгу «Ефективне управління персоналом» (м.Хмельницький), прорецензовано конкурсні роботи учнів-членів МАН України.

Результати дослідження кафедри відображено в 1 статті у фаховому виданні, 5 матеріалах до вивчення курсів, 1 статті в інших виданнях.

XIV. РОЗВИТОК МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ДОСЛІДЖЕНЬ

Дані про потреби в унікальних наукових приладах та обладнанні іноземного виробництва вартістю понад 100 тис. грн.:

№ з/п	Назва приладу (українською мовою та мовою оригіналу) і його марка, фірма-виробник, країна походження	Обґрунтування потреби закупівлі приладу (обладнання) в розрізі наукової тематики, що виконується ВНЗ/науковою установою	Вартість, дол. США або євро	Вартість, тис. грн.
1	2	3	4	5
	Форматно-розкроювальний верстат Altendorf WA 8 NT. Вироблений на заводі фірми Altendorf в Китаї	Форматно-розкроювальний верстат Altendorf WA 8 NT призначений для виготовлення меблевих деталей з ДВП, ДСП, фанери, дерева. Зазначені вироби будуть застосовані для забезпечення навчального процесу з навчальних дисциплін «Методика трудового навчання», «Основи технічного конструювання».	12.797	317621,54
	Фізична лабораторія на базі навчально-методичного комплексу NOVA 5000	Прилад для проведення фізичного лабораторного експерименту на основі цифрових вимірювальних приладів з дисциплін «Методика навчання фізики в основній школі», «Методика навчання фізики в старшій школі», «Техніка шкільного і фізичного експерименту».	11.250	279225

1	2	3	4	5
	Фізична лабораторія L mikro	Прилад для проведення фізичного лабораторного експерименту на основі цифрових вимірювальних приладів з дисциплін: «Методика навчання фізики в основній школі», «Методика навчання фізики в старшій школі», «Техніка шкільного і фізичного експерименту», «Методика навчання фізики у ВНЗ».	9,375	231446,5

XV. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

У 2014 р. ректорат, відділ наукової роботи і міжнародних зв'язків, відділ аспірантури і докторантури, деканати факультетів і кафедри, науково-дослідні центри, лабораторії та наукові школи університету провели значну роботу щодо забезпечення високої ефективності наукової діяльності університету.

Водночас в організації науково-дослідної роботи мають місце певні недоліки та невирішені проблеми: залишається низькою результативність наукової роботи на окремих кафедрах; низькою є частка науково-технічних розробок; незадовільною слід визнати роботу із наповнення спецфонду університету за рахунок госпдоговірної тематики і грантів, зокрема міжнародних; значним є відсоток науково-педагогічних працівників, які завершили навчання в аспірантурі, але не подали дисертації до захисту; потребують покращення показники участі студентів у всеукраїнських предметних олімпіадах та конкурсах студентських наукових робіт.

Основні труднощі в організації наукової роботи пов'язані з імплементацією Закону України «Про вищу освіту», перехідним періодом від педагогічного до класичного спрямування навчальної і наукової діяльності університету. Для покращення показників наукової і науково-технічної роботи необхідно: 1) зміцнення матеріально-технічної бази наукових досліджень; 2) перегляд академічного навантаження викладачів на користь наукової складової; 3) збільшення обсягів фінансування науково-дослідних проектів за рахунок більш активної участі структурних підрозділів у конкурсному відборі проектів наукових досліджень і розробок за рахунок коштів Державного бюджету, в конкурсних програмах міжнародного співробітництва, а також за рахунок госпдоговірної тематики та отримання субвенцій з обласного бюджету.

XVI. НАУКОВІ ШКОЛИ

Літературний текст у контексті культури: проблеми реценсії та інтерпретації
Наукову школу засновано у 1991 році.

Керівник: доктор філологічних наук, професор, академік АНВО України Абрамович Семен Дмитрович.

Теоретико-технологічні аспекти об'єктивізації контролю навчальної діяльності

Наукову школу засновано у 1993 році

Керівник: доктор педагогічних наук, професор, академік АНВО України, Заслужений працівник освіти України Атаманчук Петро Сергійович.

Історичне краєзнавство та регіональні дослідження Правобережної України

Наукову школу засновано у 1995 році.

Засновник школи: доктор історичних наук, професор, академік АНВШ України і УАН, Заслужений працівник освіти України Винокур Іон Срульович.

Керівник: доктор історичних наук, професор, академік УАН України, лауреат Всеукраїнської Премії імені Дмитра Яворницького Баженов Лев Васильович.

Інтегральні методи математичного і комп'ютерного моделювання фізичних та інформаційних процесів

Наукову школу засновано у 1993 році

Керівники: доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України Верлань Анатолій Федорович; доктор технічних наук, професор Федорчук Володимир Анатолійович.

Текст як основна одиниця комунікації

Наукову школу засновано у 1997 році.

Засновник школи: доктор філологічних наук, професор, академік АНВШ України, Заслужений працівник освіти України Свідер Полікарп Іванович.

Керівник: доктор філологічних наук, професор Волковинський Олександр Сергійович.

Теорія наближень

Наукову школу засновано у 1970 році.

Засновники школи – доктор фізико-математичних наук, професор Зуховицький Семен Ізраїлевич, доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАН України Степанець Олександр Іванович.

Керівник: кандидат фізико-математичних наук, професор Гнатюк Василь Олександрович.

Розвивальні оздоровчі технології фізичного виховання та реабілітації

Наукову школу засновано у 2003 році.

Керівник: доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор Єдинак Геннадій Анатолійович.

Україна наприкінці XIX ст. – в 30-х рр. XX ст.

Наукову школу засновано у 1999 році.

Керівник: доктор історичних наук, професор, академік АН ВО України, Заслужений працівник освіти України Завальнюк Олександр Михайлович.

Проблема традицій та новаторства в літературі: компаративні аспекти

Наукову школу засновано у 1998 році.

Керівник: доктор філологічних наук, професор Кудрявцев Михайло Григорович.

Актуальні проблеми українського мовознавства та лінгводидактики

Наукову школу засновано у 1996 році.

Засновники школи – доктор філологічних наук, професор Тараненко Олександр Онисимович, кандидат філологічних наук, професор Ткачук Петро Єфремович, керівник: доктор філологічних наук, професор Марчук Людмила Миколаївна.

Психолого-педагогічне забезпечення навчально-корекційної і корекційно-виховної роботи з дітьми, які мають вади психофізичного розвитку

Наукову школу засновано у 2003 році.

Керівник: доктор педагогічних наук, професор Миронова Світлана Петрівна.

Проблеми естетичного виховання молоді засобами музики у школах різного типу навчання і вищих закладах освіти

Наукову школу засновано у 2005 році.

Керівник: кандидат педагогічних наук, професор Печенюк Майя Антонівна.

Сучасні проблеми медико-біологічних дисциплін у вищих закладах освіти

Наукову школу засновано у 1997 році.

Засновник школи: доктор медичних наук, професор Кучерук Олексій Степанович.

Керівник: кандидат біологічних наук, доцент Плахтій Петро Данилович.

Аграрна історія України

Наукову школу засновано у 1992 році.

Керівники: кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент УАІН Рибак Іван Васильович, доктор історичних наук, професор Нечитайло Віталій Васильович.

Історія української революції 1648-1676 рр. та Гетьманщини (друга половина XVII-XVIII ст.)

Наукову школу засновано у 1993 році.

Керівники: доктор історичних наук, професор, академік НАН України, Заслужений діяч науки і техніки України Смолій Валерій Андрійович, доктор історичних наук, професор, академік УАІН, Заслужений працівник освіти України Степанков Валерій Степанович.

Аналітичні та якісні методи в теорії еволюційних рівнянь

Наукову школу засновано у 1993 році.

Керівник: доктор фізико-математичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України Теплінський Юрій Володимирович.

Сучасні проблеми експериментальної психології

Наукову школу засновано у 2002 році.

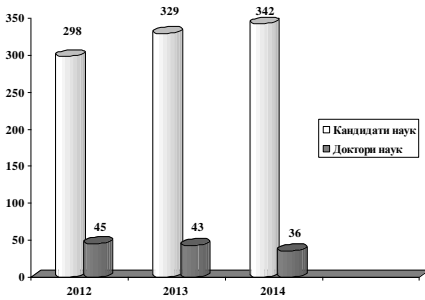
Керівник: доктор психологічних наук, професор Шинкарюк Анатолій Іванович.

Художня спадщина України в контексті сучасного мистецтвознавства

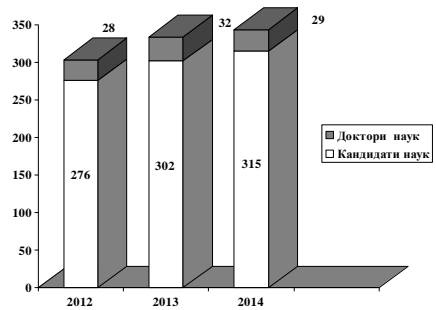
Наукову школу засновано у 2004 році.

Засновник і керівник школи: доктор мистецтвознавства, професор Урсу Наталія Олексіївна.

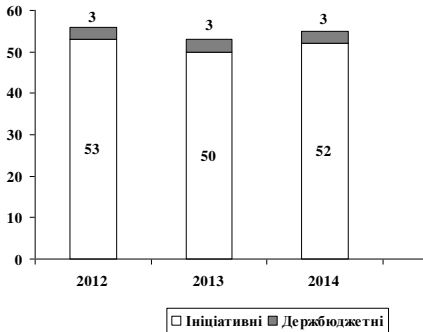
XVII. ДОДАТКИ

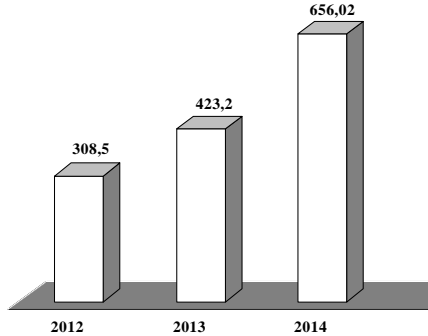
Рис. 1. Якісний склад науково-педагогічних і наукових співробітників

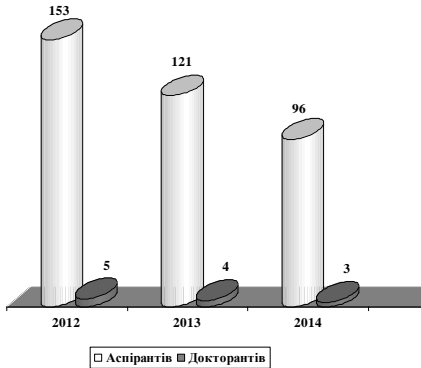
Рис. 2. Якісний склад штатних науково-педагогічних і наукових співробітників

Рис. 3. Колективні науково-дослідні теми

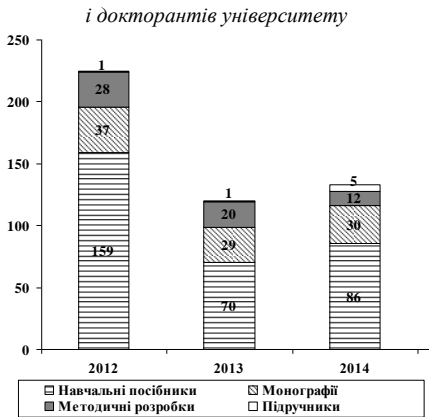
Рис. 4. Фінансування НДР із державного бюджету (в тис. грн.)

Рис. 5. Кількість аспірантів

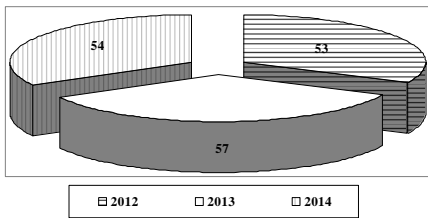
Рис. 6. Кількість захищених докторських

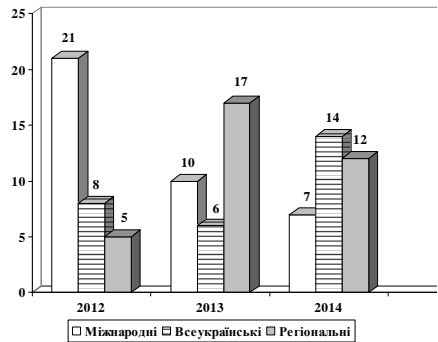
Рис. 7. Наукові та навчально-методичні праці

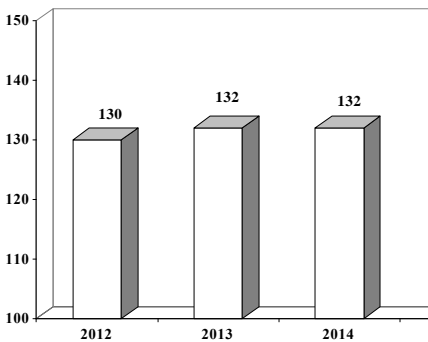
Рис. 8. Статті у журналах та збірниках

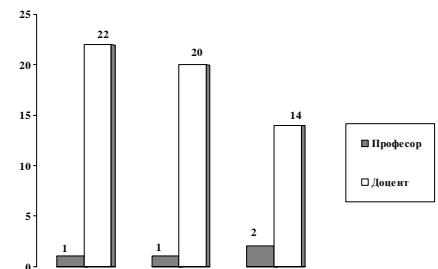
Рис. 9. Збірники наукових праць

Рис. 10. Наукові конференції

Рис. 11. Підвищення кваліфікації

Рис. 12. Присвоєння вчених звань

СПИСОК ОСНОВНИХ ПУБЛІКАЦІЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Монографії, історичні нариси

1. Абрамович С.Д. Двоємирие Гоголя / С.Д. Абрамович. – Каменец-Подольський : Изд-во КПНУ имени Ивана Огиенко, 2014. – 124 с.
2. Адамовський В.І. Депортації населення України в першій половині ХХ ст. : електронна монографія / В.І. Адамовський. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 177 с.
3. Атаманчук П.С. Педагог-фізик ХХІ века / П.С. Атаманчук, А.А. Губанова, Н.Л. Мыслинская, К.Г. Никифоров // Калузький педагогічний університет ім. К.Е Ціолковського, 2014. – 426 с.
4. Атаманчук П.С. Управление процессом становления будущего педагога. Методологические основы: монографія / П.С. Атаманчук. – Palmarium Academic Publishing ist ein Imprint der, Deutschland, 2014. – 137 p.
5. Бабюк Т.Й. Наступність у вихованні здорового способу життя старших дошкільників та молодших школярів / Т.Й. Бабюк. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 228 с.
6. Баженова С.Е. Україна Тараса Шевченка: історичні нариси до 200-річчя Т.Г. Шевченка / С.Е. Баженова, О.П. Реент, Л.В. Баженов, С.Д. Гальчак, Р.В. Маньковська, В.М. Мельниченко. – Харків: Фоліо, 2014. – 575 с.
7. Водно-болотні угіддя Поділля : колективна монографія / за заг. ред. Л.С. Балашова, М.Д. Матвеева, Л.Г. Любінської, І.П.Касіяника. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 220 с
8. Ганаба С.О. Філософія дидактики: контексти, стратегії, практики / С.О. Ганаба. – Суми : Університетська книга, 2014. – 336 с.
9. Гурман Л.Д. Педагогічні умови підвищення рівня фізичної підготовленості старшокласників у процесі позакласної роботи / Л.Д. Гурман. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана, 2014. – 120 с.
10. Душанова Т.В. Екологія Кам'янця-Подільського (стан повітря, природних вод, шумове забруднення) : монографія / Т.В. Душанова. – Кам'янець-Подільський : ПП «Буйницький, 2014. – 201 с.
11. Завальнюк О.М. Митна справа на Правобережній Україні (60-ті рр. ХІХ ст. – 1914 р.) / О.М. Завальнюк, А.Д. Войцещук, Г.В. Поташнікова. – 2-е вид., доп. – Хмельницький : ФОП Крисюк, 2014. – 448 с.
12. Карпенко Т.П. Актуальні питання естетичного виховання молоді засобами музики / Т.П. Карпенко, М.А. Печенюк, С.В. Чайка. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 252 с.
13. Коган О.В. Педагогічні та психологічні аспекти формування здорового способу життя у розумово відсталих учнів / О.В. Коган, І.Л. Рудзевич. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнко, 2014. – 164 с.
14. Комарніцький О.Б. Нариси з історії освіти на Житомирщині : колект. монограф. / [за ред. Г.Г. Махоріна]. – Житомир : Полісся, 2014. – 196 с.

15. Крук А.А. Типологія концепту долі у романістиці Т. Гарді й українській прозі доби реалізму (І. Нечуй-Левицький, Панас Мирний, І. Франко) / А.А. Крук, Г.Й. Насмінчук. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня «Рута», 2014. – 197 с.
16. Кудрявцев М.Г. Нариси з теорії літератури та компаративістики: духовно-етичні аспекти / М.Г. Кудрявцев. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В.: Абетка, 2014. – 155 с.
17. Лабунець В.М. Інноваційні технології інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики: теорія та методика / В.М. Лабунець. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 352 с.
18. Лаврусевич Н.О. Вплив зарубіжної реформаторської педагогіки на розвиток вітчизняної педагогічної думки 20-х років ХХ ст. / Н.О. Лаврусевич. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 168 с.
19. Оптасюк О.М. Гербарий Жана Эммануэля Жилибера / О.М. Оптасюк, Н.Н. Шиян, Л.В. Завьялова. – К. : Альтерпрес, 2013. – 492 с.
20. Прокопчук В.С. Красзнавство на Поділлі: історія і сучасність : монографія / В.С. Прокопчук – 2-ге вид. допов. – Кам'янець-Подільський : Зволейко Д.Г., 2014. – 312 с.
21. Семелюк Р.М. Дж. Джеймс і А. П. Чехов на зламі століть: художні пошуки у малому жанрі : монографія / Р.М. Семелюк. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 176 с.
22. Сімко А.В. Корекція психомоторики дітей-олігофренів дошкільного віку : монографія / А.В. Сімко. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 180 с..
23. Сімко Р.Т. Особливості прояву психомоторних якостей суб'єкта в екстремальних умовах діяльності : монографія / Р.Т. Сімко. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 212 с.
24. Степанков В.С. Влада в Українській державі: сутнісний зміст та вектори позиціонування / В.С. Степанков, В.А. Смолій // Українська держава другої половини ХVІІ-ХVІІІ ст.: політика, суспільство, культура. – К. : Інститут історії України НАН України, 2014. – С. 41-87.
25. Степанков В.С. Богдан Хмельницький / В.С. Степанков, В.А. Смолій. – К. : Арій, 2013. – 656 с.
26. Степанков В.С. Петро Дорошенко / В.С. Степанков, В.А. Смолій. – К. : Арій, 2013. – 608 с.
27. Степанков В.С. Українська національна революція 1648-1676 рр. Виникнення Гетьманату / В.С. Степанков // Українське козацтво і Велике князівство Литовське. – К. : Вид-во ТОВ «Балтія-Друк», 2014. – С. 48-72.
28. Сторчевая Т.В. Методика формування граматической компетенции по латинському языку (на матери але системы перфекта) : монографія / Т.В. Сторчевая. – Deutschland : LAPLAMBERT Academic Publishing, 2014. – 293 с
29. Федорчук В.В. Проектна діяльність, її типи та особливості організації / В.В. Федорчук, Т.В. Мартинюк, Н.В. Ігнатенко, О.С. Аліксійчук, Т.В. Борисова // Концептуальні засади мистецької педагогіки у вищій школі : колективна монографія / за заг. ред. Т.В. Мартинюк, Н.В. Ігнатенко. – Мелітополь : Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – С. 49-64.
30. Чеканська О.А. Історія становлення психологічної науки на Поділлі (кінець ХІХ – початок ХХ століття) : монографія / О.А. Чеканська. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 207 с.

Навчально-методичні посібники

1. Алексеев О.О. Настільний теніс : навчально-методичний посібник / О.О. Алексеев. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 104 с.
2. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності у надзвичайних ситуаціях (цивільний захист населення) : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Р.М. Білик. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 84 с.
3. Атаманчук П.С. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Р.М. Білик. – Видання 3-тє. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 216 с.
4. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності (теоретичні основи та практичний курс) : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький, О.П. Панчук, Р.М. Білик, У.І. Недільська. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 208 с.
5. Атаманчук П.С. Практичні заняття з методики навчання фізики (основна школа) : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, О.М. Семерня. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 236 с.
6. Атаманчук П.С. Практичні заняття з методики навчання фізики (старша школа) : навчальний посібник / П.С. Атаманчук, О.М. Семерня. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 272 с.
7. Бахмат Н.В. Виховання дисциплінованості дітей у закладах інтернатного типу : навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н.В. Бахмат. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 72 с.
8. Бахмат Н.В. Моделювання портфоліо педагога : навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н.В. Бахмат. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 72 с.
9. Бахмат Н.В. Основи педагогіки : навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н.В. Бахмат. – Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 80 с.
10. Бахмат Н.В. Школотзнавство : навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н.В. Бахмат. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 136 с.
11. Білецька Т.В. Політична психологія : навчальний посібник / Т.В. Білецька. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 232 с.
12. Боднарчук Т.В. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя німецької мови : навчально-методичний посібник / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; [укладач Т.В. Боднарчук]. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 96 с.
13. Борисова Т.В. Методичні рекомендації до розробки сценаріїв шкільних театральних постановок : методичні рекомендації / Т.В. Борисова. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 64 с.
14. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти : навчально-методичний посібник / А.І. Босенко, О.М. Вержиховська, О.В. Гаврилов, В.А. Гурський ; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 160 с.
15. Босенко А.І. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти : навчально-методичний посібник / А.І. Босенко, О.М. Вержиховська, О.В. Гаврилов, В.А. Гурський ; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 160 с.

16. Босенко А.І. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти : навчально-методичний посібник / А.І. Босенко, О.М. Вержиховська, О.В. Гаврилов, В.А. Гурський ; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 160 с.
17. Босенко А.І. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти : навчально-методичний посібник / А.І. Босенко, О.М. Вержиховська, О.В. Гаврилов, В.А. Гурський ; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2014. – 160 с.
18. Волковинський О.С. Провідні художньо-публіцистичні жанри : навчальний посібник / О.С. Волковинський. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 96 с.
19. Гаврилов О.В. Прикладна корекційна психопедагогіка: олігофренопедагогіка : навчальний посібник / за ред. О.В. Гаврилова, В.О. Липи, О.М. Ляшенка, В.Е. Левицького, О.М. Опалюка, О.П. Глоби, Є.В. Данильченка. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 592 с.
20. Гаврилов О.В. Прикладна корекційна психопедагогіка: олігофренопедагогіка : навчальний посібник / за ред. О.В. Гаврилова, В.О. Липи, О.М. Ляшенка, В.Е. Левицького, О.М. Опалюка, О.П. Глоби, Є.В. Данильченка. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 592 с.
21. Гаврилов О.В. Спеціальна методика математики : підручник / О.В. Гаврилова, О.М. Ляшенко. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 420 с.
22. Галайбіда О.В. Aspects of Modern English Syntax : навчально-методичний посібник / О.В.Галайбіда. – Кам'янець-Подільський : ВПП «Апостроф», 2014. – 84 с.
23. Гевчук Н.С. Технології роботи соціального гувернера : навчально-методичний посібник / Н.С. Гевчук. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 144 с.
24. Главацька О.І. Basic English Grammar : довідник з англійської мови / О.І. Главацька. – Видання друге, доповнене. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня «Рута», 2014. – 140с.
25. Главацька О.І. Теоретико-методичні основи педагогічної практики з англійської мови для студентів факультету іноземної філології : методичні рекомендації / О.І. Главацька. – 2-ге вид., доп. – Кам'янець-Подільський : Видавництво Абетка-Світ, 2014. – 120с.
26. Гудима О.В. Психодіагностика (курс лекцій) : навчальний посібник / О.В. Гудима, Ю.П. Данчук. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 132 с.
27. Гудима О.В. Психодіагностика (практикум) : навчальний посібник / О.В. Гудима, Ю.П. Данчук. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 272 с.
28. Гурський В.В. Основи науково-дослідної діяльності студентів соціально-педагогічних спеціальностей : навчальний посібник / В.В. Гурський. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 136 с.
29. Гурський В.В. Педагогіка. У двох книгах. Книга II. Теорія виховання. Управління навчально-виховним процесом : навчальний посібник / В.В. Гурський, В.В. Присакар. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 190 с.
30. Дворницька Н.І. Загальне мовознавство : навчальний посібник / Н.І. Дворницька. – 2-ге вид. – Кам'янець-Подільський : ВПП «Апостроф», 2014. – 200 с.
31. Дзюбак Н.М. Українська мова (за професійним спрямуванням). Для студентів напрямів підготовки 6.040202 Математика*, 6.040203 Фізика*, 6.040302 Інформатика* : навчально-методичний посібник / Н.М. Дзюбак, І.С. Беркешук. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. –204 с.

32. Дідик Н.М. Акмеологія : навчально-методичний посібник / Н.М. Дідик. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 164 с.
33. Дідик Н.М. Диференційна психологія : теоретичні та прикладні аспекти : навчально-методичний посібник / Н.М. Дідик. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 196 с.
34. Дідик Н.М. Диференційна психологія: теоретичні та прикладні аспекти : навчально-методичний посібник / Н.М. Дідик, О.А. Чеканська. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 196 с.
35. Дідик Н.М. Етика соціально-педагогічної діяльності : навчально-методичний посібник / Н.М. Дідик. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 104 с.
36. Дуткевич Т.В. Психологія вищої школи (курс лекцій) : навчальний посібник / Т.В. Буткевич. – 4-е вид. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 224 с.
37. Інклюзивна освіта: теорія та практика : навчально-методичний посібник / [кол. авторів; за заг. ред. С.П. Миронової]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – Частина 2. – 184 с.
38. Казанішена Н.В. Педагогічна практика : навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.040102 Біологія*, спеціальності 7.04010201 Біологія* 7.04010401 Географія* / Н.В. Казанішена. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, редакційно-видавничий відділ, 2014. – 74 с.
39. Казимір В.О. Aus der Schatzkammer der deutschen Kultur : навчально-методичний посібник / В.О. Казимір. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 270 с.
40. Казимір В.О. Lesetexte für die Studenten des II. Studienjahres : навчально-методичний посібник / В.О. Казимір. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 320 с.
41. Кеба О.В. Модерністська проза : матеріали до вивчення : ч.2. Франц Кафка : навчально-методичний посібник / упоряд.: О.В. Кеба, П.Л. Шулик, Д.О. Кеба. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 188 с.
42. Ковальчук А.Ф. Художньо-трудова діяльність майбутніх учителів початкових класів : навчально-методичний посібник / А.Ф. Ковальчук, І.А. Ковальчук. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 248 с.
43. Ковальчук Г.П. Менеджмент в галузі фізичної культури і спорту : навчальний посібник / Г.П. Ковальчук. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 228 с.
44. Комарницький О.Б. Історія України (XX ст. – 2014 р.) : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів України І-ІІ рівнів акредитації / О.Б. Комарницький. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 328 с.
45. Крецька Ю.А. Schritt für Schritt zu der Professionalität : Навчально-методичний посібник / [укладач] Ю.А. Крецька. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 128 с.
46. Крецька Ю.А. Методичні рекомендації щодо організації процесу адаптації майбутніх учителів іноземної мови до професійної діяльності засобами діяльності профілюючих кафедр / Ю.А. Крецька. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 76 с.

47. Лабунець В.М. Інструментування вокального супроводу для народно-інструментальних ансамблів : методичний посібник / В.М. Лабунець, В.Ф. Олійник. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Волощук В.О., 2014. – 84 с.
48. Ладиняк Н.Б. Методика застосування комп'ютерної техніки при викладанні предметів шкільного курсу : навчально-методичний посібник / Н.Б. Ладиняк. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 112 с.
49. Мазур В.А. Залучення учнів спеціальної методичної групи до фізичної активності під час навчання в основній школі : методичний посібник / В.А. Мазур, Г.А. Єдинак. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 184 с.
50. Мазур В.А. Залучення учнів спеціальної методичної групи до фізичної активності під час навчання в основній школі : навчально-методичний посібник / В.А. Мазур, Г.А. Єдинак. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 184 с.
51. Максимчук Н.П. Загальна, вікова і педагогічна психологія. Збірник завдань : навчально-методичний посібник / Н.П. Максимчук. – 3-є вид. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 240 с.
52. Маркітантов Ю.О. Короткий словник-довідник термінів спорту та фізичної культури : навчальний посібник / укладачі: Ю.О. Маркітантов, В.Ю. Маркітантова. – 2-ге вид., доповн. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 72 с.
53. Марчишина А.А. Notes on Text Interpretation : навчально-методичний посібник з інтерпретації тексту / А.А. Марчишина. – Кам'янець-Подільський : ПП Мошинський В.С., 2014. – 148с.
54. Матковська М.В. An introduction to Middle and Early English : навчальний посібник / М.В. Матковська. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 224 с.
55. Михальська С.А. Психологія екстремальних ситуацій : навчальний посібник / С.А. Михальська, О.А. Чеканська. – Кам'янець-Подільський : ПП Медобори-2006, 2014. – 190 с.
56. Никитюк С.І. Music around: навчальний посібник / С.І. Никитюк. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 68с.
57. Олійник В.Ф. Сонати та сонатини для баяна : навчально-репертуарний посібник / В.Ф. Олійник. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Волощук В.О., 2014. – 84 с.
58. Опря Б.О. Міжнародна індустрія туризму : навчально-методичний посібник для студентів 4 курсу економічного факультету напряму підготовки б.140103 Туризм / Б.О.Опря. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 88 с.
59. Петровська С.С. Русский синтаксис в цитатах, схемах, таблицях (дидактические материалы) : учебно-методическое пособие для студентов университетов (филологические специальности) / С.С. Петровська. – Каменец-Подольский : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 416 с.
60. Плахтій П.Д. Вікова фізіологія і шкільна гігієна. Лабораторний практикум : навчально-методичний посібник / П.Д. Плахтій. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 144 с.
61. Плахтій П.Д. Вікова фізіологія. Тести, завдання для самопідготовки і модульної контрольної роботи : навчально-методичний посібник / Л.С. Соколенко, В.А. Колодій, О.І. Циганівська, Т.М. Мосендз ; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 192 с.
62. Плахтій П.Д. Фізіологія нейрогуморальної регуляції функцій і ВНД в запитаннях, завданнях і відповідях : навчальний посібник / П.Д. Плахтій. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 352 с.

63. Плахтій П.Д. Захворювання серця і кровоносних судин. Профілактика і лікування : навчальний посібник / П.Д. Плахтій, О.О.Галаченко. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 144 с.
64. Плахтій П.Д. Основи фітотерапії : навчальний посібник / П.Д. Плахтій, О.О. Галаченко, О.В. Лук'янова. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 152 с.
65. Плахтій П.Д. Фізіологія та психологія праці. Курс лекцій : навчальний посібник / П.Д. Плахтій, А.М. Савчук; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 352 с.
66. Попович А.С. Методика навчання української мови в старших класах : навчально-методичний посібник для студентів галузі знань 0203 Гуманітарні науки спеціальності 7.02030301 Українська мова і література* / А.С. Попович. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – 95 с.
67. Попович А.С. Методика навчання української мови. Навчально-методичний комплекс : навчально-методичний посібник / за ред. А.С. Попович. – Кам'янець-Подільський : Медобори-2006, 2014. – 258 с.
68. Прозар М.В. Теорія і методика викладання спортивних ігор : навчально-методичний посібник [для факультету фізичного виховання і спортивних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації] / М.В.Прозар, В.В.Слюсарчук, М.В.Зубаль, С.М.Телебей. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня Рута», 2014. – 264 с.
69. Сімко А.В. Фізична реабілітація дітей з особливостями інтелектуального розвитку : навчально-методичний посібник / А.В. Сімко. – Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друк-Сервіс», 2014. – 136 с.
70. Славина Н.С. Психологічне консультування : навчально-методичний посібник / Н.С.Славина, С.А.Михальська. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 170 с.
71. Вікова фізіологія. Тести, завдання для самопідготовки і модульної контрольної роботи : навчально-методичний посібник / Л.С.Соколенко, В.А.Колодій, О.І.Циганівська, Т.М.Мосендз ; за ред. П.Д.Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 192 с.
72. Тітаренко О.М. Навчально-методичний посібник з курсу «Економічна теорія» для студентів денної форми навчання неекономічних напрямів підготовки : навчально-методичний посібник / О.М.Тітаренко, М.О.Гофман, О.П.Свідер. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин Я.І., 2014. – 147 с.
73. Торчинська З.К. Дитяча література : навчально-методичний посібник / З.К. Торчинська. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2014. – 178 с.
74. Уманець А.В. English for Students Majoring in Arts : навчально-методичний посібник для студентів мистецьких спеціальностей / укладачі: А.В.Уманець, О.О.Попадниць. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня «Рута», 2014. – 244 с.
75. Федорчук В.В. Педагогічні технології в початковій школі : навчально-методичний посібник / автор-упорядник В.В. Федорчук. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 268 с.
76. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання [текст] : навчальний посібник / В.М. Федорчук. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 250 с.
77. Фондові лекції викладачів факультету іноземної філології: [навчальне видання] / за заг ред. П.Л. Шулик, О.В.Кеби. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – Ч. 2. – 196 с.

78. Циганівська О.І. Анатомія людини : навчальний посібник / О.І. Циганівська, П.Д. Плахтій, В.П. Молев. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 200 с.
79. Чаплінський Р.Б. Фізична реабілітація при серцево-судинних захворюваннях Електронне видання. – Електронний посібник.
80. Шаравара В.В. Екологічне інспектування : навчальний посібник / В.В. Шаравара, І.В. Федорчук. – 2014. – 148 с.

Методичні розробки

1. Аліксійчук О.С. Організація навчального процесу на уроках шкільного курсу світової художньої культури : навчально-методичний посібник / О.С. Аліксійчук. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 76 с.
2. Бахмат Н.В. Школознавство: методичні рекомендації до виконання контрольної роботи та індивідуального навчально-дослідного завдання / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; уклад. Н.В. Бахмат. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 60 с.
3. Борисова Т.В. Використання комп'ютерних технологій у процесі самостійної вокально-виконавської підготовки студентів : методичні рекомендації / Т.В. Борисова. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 64 с.
4. Волковинський О.С. Практикум з «Історії зарубіжної журналістики» / О.С. Волковинський. – Кам'янець-Подільський : – ТОВ «Друкарня «Рута», 2014. – 84 с.
5. Демчик К.І. Методика проведення роботи з народознавства в ДНЗ : практикум для студентів педагогічного факультету напряму підготовки 6.01010101 Дошкільна освіта / К.І. Демчик. – Кам'янець-Подільський, 2014. – 85 с., іл.
6. Кучинська І.О. Історико-виховні особливості розвитку ідей громадянськості в Україні (друга половина XIX-30-ті рр. XX століття) : навчальний посібник / І.О. Кучинська. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 196 с.
7. Мартинюк Л.В. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Хоровий клас та практикум роботи з хором» для студентів спеціальності 7.02020401 Музичне мистецтво : методичні рекомендації / Л.В. Мартинюк. – Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О.В., 2014. – 60 с.
8. Миронова С.П. Методика корекційної роботи при порушеннях пізнавальної діяльності : підручник / С.П. Миронова. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2014. – 260 с.
9. Онуфрієва Л.А. Інженерна психологія : методичні рекомендації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Психологія» / Л.А. Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 76 с.
10. Онуфрієва Л.А. Інженерна психологія : курс лекцій для студентів заочної форми навчання спеціальності «Психологія» / Л.А. Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 88 с.
11. Онуфрієва Л.А. Соціальна психологія : курс лекцій для студентів заочної форми навчання спеціальності «Психологія» / Л.А. Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 128 с.
12. Онуфрієва Л.А. Соціальна психологія : методичні рекомендації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності «Психологія» / Л.А. Онуфрієва. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2014. – 68 с.
13. Плахтій П.Д. Вікова фізіологія : підручник / П.Д. Плахтій, Н.В. Губарева; за ред. П.Д. Плахтія. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 472 с.

14. Плахтій П.Д. Екологія людини. Тестові завдання для написання МКР : методичні рекомендації / П.Д. Плахтій, С.В. Ільїнський. – Кам'янець-Подільський : ТОВ Друкарня «Рута», 2014. – 56 с.
15. Плахтій П.Д. Основи медичних знань : підручник / П.Д. Плахтій, С.П. Польова, Л.С. Соколенко. – Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2014. – 328 с.
16. Попова Л.Б. Програма та методичні рекомендації до навчальної педагогічної практики (1 модуль) / укладачі : Л.Б.Попова, К.І.Демчик. – Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д.Г. – 2014. – 35 с.
17. Попова Л.Б. Програма та методичні рекомендації до педагогічної (асистентської) практики / Л.Б. Попова, Н.В. Бахмат; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 64 с.
18. Попова Л.Б. Програма та методичні рекомендації до педагогічної (асистентської) практики / Л.Б. Попова, Н.В. Бахмат ; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : ПП Буйницький О.А., 2014. – 64 с.
19. Совік Т.В. Методичні рекомендації та програма до педагогічної практики (з музики і художньої культури) : методичні рекомендації / Т.В. Совік. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 52 с.
20. Федорчук В.М. Прийоми і техніки психологічної допомоги: теорія і практика : семінар-практикум для практичних психологів / В.М. Федорчук. – Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2014. – 44 с.

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

ДОВІДКОВЕ ВИДАННЯ

**НАУКОВА І НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА
У 2014 РОЦІ**

Підписано до друку 17.03.2015 р. Гарнітура «Times».
Папір офісний. Друк різнографічний.
Формат 60x84/16. Умовн. друк. арк. 3,2. Обл.-вид. арк. 4,3.
Тираж 50. Зам. № 772-В.

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка,
вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300.
Свідцтво серії ДК № 3382 від 05.02.2009 р.

Надруковано в Кам'янець-Подільському національному
університеті імені Івана Огієнка,
вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300.

